

UCHWAŁA Nr 132/XXV/2004
RADY GMINY ZAKROCZYM
z dnia 30 listopada 2004 r.

w sprawie: przyjęcia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym na lata 2005 - 2011

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym / jednolity tekst Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz.1591 z późn.zmian./, art. 110 ustawy z dnia 26 listopada 1998r o finansach publicznych /Dz.U.z 2003r Nr 15,poz.148 z późn.zm./, oraz Uchwały Nr 83/XVII/2004 Rady Gminy Zakroczym z dnia 8 stycznia 2004r w sprawie podjęcia inicjatywy opracowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Zakroczym do 2020 Roku oraz Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym, Rada Gminy Zakroczym uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Zakroczym w brzmieniu załącznika do Uchwały.

§ 2

1. Wieloletni Plan Inwestycyjny określa zadania inwestycyjne i modernizacyjne ujęte w branżowych programach, planowanych przez Gminę Zakroczym.
2. Zadania inwestycyjne występujące w programach branżowych w ujęciu zbiorczym podlegają uszczegółowieniu imiennemu i rzeczowemu finansowanemu w corocznych projektach wydatków inwestycyjnych ujmowanych w uchwałach budżetowych w kolejnych latach.

§ 3

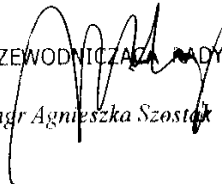
Wieloletni Plan Inwestycyjny jest podstawą opracowania projektu budżetu Gminy Zakroczym w zakresie wydatków majątkowych na lata budżetowe objęte planem inwestycyjnym

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy

§ 5

1. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
2. Uchwała wymaga wywieszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy.

PRZEWODNICZĄCA RADY

mgr Agnieszka Szostak

RADA GMINY ZAKROCZYM

BURMISTRZ GMINY ZAKROCZYM

**WIELOLETNI
PLAN INWESTYCYJNY
GMINY ZAKROCZYM
NA LATA 2005-2011**

przyjęty

Uchwałą Nr 132/XXV/2004

Rady Gminy Zakroczym

z dnia 30 listopada 2004 roku

ZAKROCZYM, LISTOPAD 2004 ROKU

PRZEWODNICZĄCA RADY

mgr Agnieszka Szostak

RADNI RADY GMINY ZAKROCZYM

Agnieszka Szostak - Przewodnicząca Rady Gminy	
Jan Koszewski - Z-ca Przewodniczącej Rady Gminy	
Cezary Kurpiewski - Z-ca Przewodniczącej Rady Gminy	
Alicja Ciecierska - Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej	Mirosław Szelaż
Marek Golejewski	Witold Tyszkiewicz
Wanda Janczarek	Marianna Urbaniak - Przewodnicząca Komisji Infrastruktury Społecznej
Barbara Malinowska - Przewodnicząca Komisji Gospodarczej	Teresa Wzyńska - Przewodnicząca Komisji Rolnictwa, Przetwórstwa, Ochrony Środowiska, Handlu i Usług
Adam Pierścienia	Krzysztof Zoch – Przewodniczący Komisji Finansowo – Budżetowej i Rozwoju
Cyryl Radzikowski	Marzena Zych

BURMISTRZ GMINY ZAKROCZYM - Henryk Ruszczyk

ZASTĘPCA BURMISTRZA GMINY ZAKROCZYM - HANNA GODLEWSKA

SEKRETARZ GMINY ZAKROCZYM - KRYSZYNA KACZOR

SKARBNIK GMINY - TERESA GRĄCZYK

**KONSULTACJA METODYCZNA I OPRACOWANIE WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY
ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011 – „Ekspert” Sp.z o.o. Warszawa**

Mgr inż. Kazimierz Bigoszewski

Dr Marek Ziółkowski

Mgr inż. arch. Marcin Świetlik

Mgr inż. Piotr Jaworski

współpraca: Magdalena Radzikowska

Sołectwa i sołtysi w Gminie Zakroczym
kadencja 2002-2006

SOŁECTWO - MIEJSCOWOŚĆ	IMIĘ I NAZWISKO
Błogosławie	Katarzyna Fabisiak
Czarna	Grzegorz Młynarski
Emolinek	Szczepan Filipiak
Henrysin	Anna Socha
Janowo	Marek Gozdalik
Jaworowo – Trębki Stare	Teresa Obuchowska
Smoły	Jadwiga Kosyra
Strubiny	Mirosław Jaworski
Swobodnia	Aniela Salwowska
Śniadowo	Anna Sagalska
Trębki Nowe	Tomasz Piwowarski
Trębki Stare	Marian Pierścieniak
Wojszczyce	Ewelina Łukaszewska
Wólka Smoszevska	Cezary Kurpiewski
Wygoda Smoszevska	Hanna Romanowska
Zaręby	Stanisław Nowakowski

Spis treści

Wprowadzenie	2
Część I	
Podstawowe informacje o Gminie Zakroczym.....	4
Część II	
Istota i cele Wieloletniego Planu Inwestycyjnego	14
Część III	
Założenia i zasady tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym	16
Część IV	
Prognoza budżetu Gminy Zakroczym	18
Część V	
Zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2005-2011	31
Zakończenie	37
Załącznik Nr 1	
Ranking zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2005-2011	

WPROWADZENIE

Skuteczne i efektywne rozwiązywanie problemów społeczno-gospodarczych, ekologicznych oraz przestrzennych GMINY ZAKROCZYM w celu:

- zapewnienia coraz lepszych warunków zamieszkania, obsługi i wypoczynku jego mieszkańców,
- aktywnej ochrony walorów i zasobów ekologicznych oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych,
- wzrostu rangi Gminy w otoczeniu,

nie może być oparte na metodach prób i błędów, obliczone na szczęśliwy przypadek, bądź też odbywać się na podstawie nie ukierunkowanych na przyszłość decyzji bieżących. Ponadto ograniczoność środków finansowych znajdujących się w dyspozycji budżetu Gminy wymaga racjonalnych decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania.

W tej sytuacji Władze GMINY ZAKROCZYM wprowadzają nowoczesne metody sterowania jego dalszym rozwojem w postaci ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO. W konsekwencji zostały opracowane i przyjęte stosownymi uchwałami Rady GMINY ZAKROCZYM dwa podstawowe dokumenty strategiczne, a mianowicie:

- **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAKROCZYM** – Uchwała Nr 188/XLII/2001 Rady GMINY ZAKROCZYM z dnia 29 marca 2001 roku.
- **STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM DO 2020 ROKU** – Uchwała Nr 110/XXII/2004 Rady GMINY ZAKROCZYM z dnia 15 lipca 2004 roku.

Ustalenia obu dokumentów tworzą merytoryczną podstawę do prowadzenia – przez Władze GMINY ZAKROCZYM - długookresowej, spójnej i kompleksowej polityki rozwoju Gminy. Wokół ustaleń obu tych dokumentów (celów i zadań realizacyjnych) skupiać się będą wszelkie ich działania, zmierzające do zapewnienia (przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych) jak najlepszego środowiska życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

Należy wyraźnie podkreślić, że zarówno STRATEGIA, jak i STUDIUM nie są „gotową receptą na sukces”, czy też „gotowym spisem szczegółowego postępowania”. Ich głównym zadaniem jest natomiast określenie na podstawie diagnozy stanu istniejącego oraz analizy zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań dalszego rozwoju Gminy - STRATEGICZNYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ REALIZACYJNYCH, które z punktu widzenia zaspokajania potrzeb jej mieszkańców gminy mają kluczowe znaczenie. Oba te dokumenty są więc jedynie „OGÓLNYM DROGOWSKAZEM”, wskazującym najważniejsze do rozwiązania problemy społeczne, gospodarcze, przestrzenne, infrastrukturalne i ekologiczne, na których powinna być skoncentrowana uwaga Władz GMINY ZAKROCZYM w najbliższych kilkunastu latach.

Świadoma i konsekwentna realizacja zawartych w STRATEGII i STUDIUM celów rozwoju i zadań realizacyjnych wiąże się w dużej mierze z inwestycjami komunalnymi, co wymaga z kolei sformułowania skoordynowanej strategii inwestycyjnej GMINY ZAKROCZYM, której wyrazem jest **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY** (zwany dalej w skrócie WPI). Stanowi on „pomost” między perspektywicznymi ustaleniami (cele rozwoju i zadania realizacyjne) zawartymi w STRATEGII i STUDIUM a corocznym budżetem gminy, a także stanowi podstawowy instrument koordynacji procesu planowania i realizacji inwestycji komunalnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania środków finansowych z budżetu gminy. Takie usytuowanie WPI sprawia, że skuteczna realizacja ustaleń strategicznych wymaga ich uwzględniania w corocznych budżetach gminy. W tej sytuacji corocznie uchwalane budżety GMINY ZAKROCZYM będą służyły realizacji perspektywicznej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego. Ustalenia WPI będą również podstawą do sporządzania wieloletnich programów inwestycyjnych w rozumieniu Ustawy o finansach publicznych (art. 110).

Dzięki **WIELOLETNIEMU PLANOWI INWESTYCYJNEMU** Władze GMINY ZAKROCZYM będą mogły prowadzić skoordynowaną działalność inwestycyjną, a wydawanie publicznych pieniędzy z budżetu gminy może być prowadzone zgodnie z zapisem art. 28 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „WYDATKI PUBLICZNE POWINNY BYĆ DOKONYWANE W SPOSÓB CELOWY I OSZCZĘDNY, Z ZACHOWANIEM ZASADY UZYSKIWANIA NAJLEPSZYCH EFEKTÓW Z DANYCH NAKŁADÓW, UMOŻLIWIAJĄCY TERMINOWĄ REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH ORAZ W WYSOKOŚCI I TERMINACH WYNIKAJĄCYCH Z WCZEŚNIEJ ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ”.

Niniejszy dokument pt. **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011** wskazuje priorytetowe kierunki i sposoby wydatkowania części środków budżetowych – wydatków inwestycyjnych. Innymi słowy, WPI stanowi zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji komunalnych zadań inwestycyjnych w przyjętym horyzoncie czasu. Takie postępowanie jest wyrazem dążenia do poprawy sprawności organizacyjnej i skuteczności działań w rozwiązywaniu problemów, a także przejawem gospodarności i troski o efektywne wydatkowanie ograniczonych środków publicznych, będących w dyspozycji budżetu Gminy.

U podstaw formułowania niniejszego dokumentu stało przekonanie Władz GMINY ZAKROCZYM, że należy – zgodnie z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej - konsekwentnie wdrażać w życie *zasadę zrównoważonego rozwoju*, czyli uznawać równorzędność wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Innymi słowy, dalszy rozwój GMINY ZAKROCZYM nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami w Gminie, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobrego stanu środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców gminy.

CZĘŚĆ I

PODSTAWOWE INFORMACJE

o Gminie Zakroczym

1. POŁOŻENIE GMINY

GMINA ZAKRO CZYM położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego. Wschodnia część Gminy sąsiaduje z gminami Pomiechówek i Nowy Dwór Mazowiecki. Od południa graniczy z gminami Czosnów i Leoncin, zaś od zachodu z gminami Joniec, Załuski i Czerwińsk n. Wisłą. Granica zachodnia jest jednocześnie granicą z powiatem płońskim. ZAKRO CZYM otrzymał prawa miejskie w 1422 roku i jest jednym z najstarszych miast w Polsce oraz w województwie mazowieckim. Od 1 stycznia 1999 roku, w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, GMINA ZAKRO CZYM wchodzi w skład powiatu nowodworskiego.

GMINA ZAKRO CZYM wchodzi w skład **PODREGIONU WARSZAWSKIEGO**, obejmującego następujące powiaty: grodziski, grójecki, legionowski, miński, **NOWODWORSKI**, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński oraz żyrardowski. Podregion Warszawski wraz z podregionem Miasto Warszawa obejmuje obszar aglomeracji warszawskiej o silnych i różnokierunkowych powiązaniach funkcjonalno-przestrzennych.

GMINA ZAKRO CZYM położona jest w odległości 25 km na północ od granic Warszawy i zajmuje strategiczne położenie w transeuropejskim korytarzu transportowym Północ-Południe oraz w paśmie podwyższonej aktywności gospodarczej.

GMINA ZAKRO CZYM podzielona jest na 16 jednostek pomocniczych - sołectw: Błogosławie, Czarna, Emolinek, Henrysin, Janowo, Jaworowo – Trębki Stare, Smoły, Strubiny, Swobodnia, Śniadowo, Trębki Nowe, Trębki Stare, Wojszczyce, Wólka Smosze wska, Wygoda Smosze wska i Zaręby oraz Miasto Zakroczym

2. LUDNOŚĆ

Według stanu na dzień 9 marca 2004 roku na terenie GMINY ZAKRO CZYM zamieszkuje 6372 osób, w tym w mieście Zakroczym – 3359 osób (co stanowi 53% mieszkańców). Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 89 osób na 1 km² (średnia krajowa wynosi 122 osoby, średnia wojewódzka 144 osoby na 1 km²). Liczba ludności Gminy, w ostatnich kilku latach, praktycznie pozostaje na tym samym poziomie.

2.1. Sytuacja demograficzna

Ludność w wieku:

- przedprodukcyjnym (0-17 lat)- 26% ogółu ludności;
- produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) – 60% ogółu;
- poprodukcyjnym (mężczyźni powyżej 64 lat, kobiety powyżej 59 lat) – 14% ogółu;

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 68 w wieku nieprodukcyjnym (w powiecie 62,5, w województwie 64) z czego 44 w wieku przedprodukcyjnym (odpowiednio 41 i 37) oraz w poprodukcyjnym 24 (odpowiednio 22,5 i 27). Kobiety stanowią 51%, a mężczyźni 49% populacji Gminy.

2.2 Struktura wykształcenia i społeczno-zawodowa

Ludność w wieku powyżej 13 lat wg poziomu wykształcenia:

- wyższe 241 osób – 4% mieszkańców;
- policealne 125 osób - 2% mieszkańców;
- średnie 1100 osób – 17% mieszkańców;
- zasadnicze zawodowe 1411 osób – 22% mieszkańców;
- podstawowe ukończone 2069 – 32% mieszkańców;
- bez wykształcenia szkolnego i podstawowe nieukończone 307 osób – 5% mieszkańców;

Struktura według głównego źródła utrzymania:

- praca najemna – 2624 osób 41%.
- na własny rachunek – 1669 osób 26% (w tym 1193 we własnym gospodarstwie rolnym).
- z rent i emerytur 1941 osób 30%.

Bezrobocie oscyluje wokół wielkości przyjmowanych dla powiatu - 17,5-20,9% w zależności od miesiąca. (w województwie 15,4%, w kraju 20%)

Ludność w gospodarstwach domowych z użytkowaniem gospodarstw rolnych wynosi 2523 osoby.

Większość mieszkańców - 67% zamieszkuje Gminę od urodzenia.

2.3. Poziom zamożności

Średnie dochody na mieszkańca: 1.241,00 zł co ma się do średniej dla gmin:

- w województwie: 85.5%;
- w kraju: 88.1%.

Maszyny w gospodarstwach rolnych:

- ciągniki – 612 szt.
- samochody ciężarowe – 351 szt.
- kombajny – 70 szt.

3. GOSPODARKA LOKALNA

3.1 Aktywność gospodarcza

W bazie REGON zarejestrowane jest 391 jednostek gospodarczych (61 na tysiąc mieszkańców, wobec 82,3 w powiecie nowodworskim i 69,7 w podregionie ciechanowsko-płockim)

W chwili obecnej funkcja produkcyjna jest funkcją marginesową.

Zakłady produkcyjne zlokalizowane na terenie Gminy mają charakter głównie przetwórstwa rolno-spożywczego. Około 20% wytwarzanego przez producentów rolnych surowca jest przetwarzane na terenie Gminy. Tereny produkcji to przede wszystkim rejon fortu zakroczymskiego i powstające obiekty wzdłuż drogi krajowej nr 7 Warszawa - Gdańsk.

3.2 Charakterystyka największych zakładów

Na terenie GMINY działają zakłady przetwórstwa owoców i warzyw, mające tu też swoje siedziby oraz oddziały dużych firm działających w branżach m.in. paliwowej, cukierniczej, farmaceutycznej i spożywczej.

3.3. Rolnictwo

Rolnictwo w GMINIE ZAKROCZYM stanowi dominującą funkcję. Istnieje tutaj długa i bogata tradycja uprawy roli, ze szczególnym nastawieniem na rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. GMINA ZAKROCZYM jest jedną z najlepszych baz przemysłu warzywno-ogrodniczego w Polsce. Poziom produkcji na tym obszarze nie odbiega od światowych standardów. Na rozwój i poprawę koniunktury wpływa także położenie obszaru Gminy w tzw. „strefie żywicielskiej Warszawy”, która jest odbiorcą wielu nieprzetworzonych płodów rolnych. W końcu 2003 roku zarejestrowanych było 1016 indywidualnych gospodarstw rolnych. Połowa z nich gospodaruje w gospodarstwach o powierzchni 1-5 ha (w województwie wskaźnik ten wynosi 39%), powyżej 15 ha posiada około 7% rolników (w województwie wskaźnik ten wynosi 8%). W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielką część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja owoców „miękkich” i warzyw, a w szczególności: cebuli konsumpcyjnej, cebuli dymki, ogórków, pomidorów oraz marchwi.

Ogólna powierzchnia zasiewów 3579 ha, w tym obszar zasiewów zbóż podstawowych 939 ha.

Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych, w ha:

- pszenica 223 ha – 23,7% powierzchni zasiewów;
- żyto 425 ha – 45,3% powierzchni zasiewów;
- jęczmień 37 ha – 3,9% powierzchni zasiewów;
- owies 104 ha – 11,0% powierzchni zasiewów;
- pszenżyto 151 ha – 16,1% powierzchni zasiewów;

Powierzchnia upraw pozostałych ziemopłodów:

- ziemniaki 495 ha;
- pastewne 108 ha;
- pozostałe 1890 ha

Powierzchnia upraw owoców:

- drzewa owocowe 54 ha (głównie jabłonie i wiśnie);
- krzewy owocowe 135 ha (maliny i porzeczki)
- truskawki 210 ha

Hodowla zwierząt gospodarskich :

- bydło – 359 (w tym 161 krów mlecznych) – 109 gospodarstw;
- trzoda chlewna – 161 sztuk – 108 gospodarstw;
- kozy - 19 sztuk;
- konie- 41 sztuk;
- pnie pszczele - 7 sztuk;
- drób 2073 - sztuki.

Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych – 12 sztuk.

Na terenie Gminy aktywnie działa Gminny Oddział Doradztwa Rolniczego w Zakroczymiu, placówka Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Warszawie z siedzibą w Pomiechówku.

3.4. Handel i usługi

Na terenie Gminy znajdują się 64 obiekty handlowe. Punkty handlu i usług znajdują się głównie w Zakroczymiu. Bardzo ograniczony zakres usług handlu występuje w Janowie,

Wojszczytach, Trębkach Nowych, Wólce Smoszewskiej, Smoszewie, Henrysini, Smołach i Czarnej.

3.5. Turystyka

Na terenie Gminy znajdują się obiekty ze 128 miejscami noclegowymi.

- Pałac Smoszewo – schronisko młodzieżowe w Smoszewie;
- Pensjonat Jaworowy Dwór w Trębkach Nowych;
- Ośrodek wypoczynkowy „BEA” i zespół indywidualnych działek letniskowych „Uroczysko” o zabudowie głównie o charakterze zagrodowym z tendencją do przekształcania i uzupełniania funkcją letniskową

Obszary położone na skarpie wzdłuż Wisły na odcinku pomiędzy Zakroczymiem, a Smoszewem oraz wschodni kraniec Gminy, dochodzący do rzeki Wkry są najatrakcyjniejszymi rejonami GMINY ZAKROCZYM. W związku z niewielką odległością od Warszawy należy oczekiwać rosnącego zainteresowania wykorzystaniem tych obszarów na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

3.6. Obsługa biznesu

Na terenie Zakroczymia istnieje filia Banku Spółdzielczego w budynku przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 67

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, CHARAKTERYSTYKA I OCENA STANU ISTNIEJĄCEGO

4.1. Zaopatrzenie w wodę.

Tereny wiejskie są w 95% zwodociągowane. Ujęcia wody na terenie GMINY ZAKROCZYM znajdują się w miejscowościach: Henrysin, Smoszewo i Wojszczyce. Miasto Zakroczym obecnie zaopatrywane jest w wodę z ujęcia Gałachy – Prochownia uruchomionej w 1999 roku. Inne ujęcia wody na terenie Miasta, tj. studnie głębinowe przy ulicy Tylnej, Rynek, Rady Narodowej i Warszawskiej, zostały wyłączone z eksploatacji i winny być zlikwidowane. W roku 2003 została wybudowana „spinka”, która połączyła dwa ujęcia wody, tj. Henrysin i Gałachy – Prochownię co rozwiązało problem braku wody występujący w ostatnich latach.

Długość sieci wodociągowej wynosi 80,4 km (1,13 km długości sieci na km² powierzchni Gminy – 0,69 w powiecie i 0,99 w podregionie oraz 12,52 km na tysiąc mieszkańców gminy i odpowiednio 6,32 i 12,20). Dla pokrycia całości terenu Gminy siecią wodociagową należy wykonać ok. 10 km wodociągu za sumę ok. 2mln zł.

4.2. Kanalizacja ściekowa

Na terenie Miasta Zakroczym oddano do użytku w roku 1996 mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków. Trwa rozbudowa sieci kanalizacyjnej zgodnie z projektem kanalizacji dla Miasta Zakroczym. Pozostałe tereny nie są skanalizowane. Długość sieci wynosi 5,8 km. (0,08 km długości sieci na km² powierzchni Gminy – 0,12 w powiecie i 0,09 w podregionie oraz 0,9 km na tysiąc mieszkańców Gminy i odpowiednio 1,12 i 1,11) Dla pokrycia całości terenu Gminy kanalizacja należy wykonać ok. 40 km sieci za sumę ok. 20 mln zł.

4.3. Kanalizacja deszczowa

Gmina nie posiada kanalizacji deszczowej. Rowy odwadniające wzdłuż dróg są zdewastowane i wymagają odtworzenia.

4.4. Melioracja

Gmina nie posiada urządzeń melioracyjnych w żadnej formie, tzn. brak jest rowów, cieków, oraz drenów melioracyjnych. Melioracji rolniczej wymaga ok. 20 ha gruntów w miejscowości Trębki Stare, Trębki Nowe, Czarna oraz Pieczolugi i Ostrzykowitzna.

Na terenie Gminy wzdłuż brzegów Wisły nie są wybudowane wały przeciwpowodziowe, ponieważ na tych terenach nie występują zagrożenia powodziowe.

4.5. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy istnieją lokalne kotłownie (w większości opalane węglem).

4.6. Zaopatrzenie w gaz.

MIASTO I GMINA ZAKROCZYM nie są zgazyfikowane. Istnieje „Koncepcja programowa gazyfikacji gmin: Zakroczym, Nowy Dwór Mazowiecki i Pomiechówek”, w której przewidziano sposób realizacji zadania.

4.7. Zasilanie w energię elektryczną

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się ze stacji 110/15 kV „Pomiechówek” - zasilanie podstawowe, oraz ze stacji 110/15 kV „Płońsk” - zasilanie rezerwowe.

Dla planowanego rozwoju urbanizacji na terenie Gminy przewiduje się realizację linii 110 kV (odgałęzienie od istniejącej linii wysokiego napięcia Płońsk-Pomiechówek) oraz budowę stacji 110/15 kV na terenie Modlina PGR.

4.8. Układ drogowy

Drogi krajowe:

- a) Trasa szybkiego ruchu - odcinek drogi krajowej Nr 7 Gdańsk - Warszawa - Kraków - Chyżne. Jest to szlak komunikacyjny o znaczeniu transeuropejskim.

Trasa ta przebiega przez obszar Gminy w sposób tranzytowy, pozostawiając Miasto Zakroczym na uboczu. Bezkolizyjny węzeł trasy Warszawa-Gdańsk nr 7 z drogami nr 62 i 630 - Nowy Dwór-Płock w rejonie pogranicza z lotniskiem Modlin oraz zjazd w rejonie Ostrzykowitzny, zlokalizowane peryferyjnie w stosunku do Miasta Zakroczymia, z punktu widzenia promowania Miasta, jako zbyt oddalone, nie spełniają roli czytelnego wjazdu do Zakroczymia. Obecny, nie w pełni czytelny zjazd do stacji benzynowej oraz zjazd na drogę lokalną w rejonie wiaduktu na drodze nr 7, nie posiadający niezbędnych parametrów technicznych, spełnia w sposób wyraźnie niezadowolający funkcję de facto zjazdu do Zakroczymia. Istnieje potrzeba dostosowania obecnych zjazdów do pełnionych funkcji poprzez ich przebudowę do niezbędnej geometrii i parametrów technicznych.

- b) Trasa Nowy Dwór - Płock - droga nr 62 i nr 630

Trasa ta, wraz z postępującą urbanizacją rejonu i wzrostem ruchu na drodze, wymaga stopniowego ograniczenia bezpośrednich wjazdów na trasę poprzez realizację dróg - jezdni dla ruchu lokalnego.

Drogi powiatowe:

Na obszarze GMINY ZAKROCZYM istnieje szereg dróg powiatowych, zapewniających komunikację zarówno wewnątrz Gminy, jak i relacje z gminami sąsiednimi. Drogi te w większości nie posiadają wymaganych parametrów technicznych.

Drogi lokalne:

Drogi lokalne na obszarze Gminy są w większości drogami gruntowymi i wymagają sukcesywnego ich utwardzania i dostosowywania parametrów technicznych do pełnionych funkcji.

4.9. Komunikacja publiczna

Gmina jest skomunikowana wewnętrznie oraz z większymi miastami poprzez sieć linii autobusowych oraz prywatnych przewoźników.

4.10. Komunikacja kolejowa.

Na obszarze Gminy nie ma linii kolejowych.

4.11. Szlak wodny Wisły

Historyczne szlaki wodne komunikacyjne Wisły i Narwi są obecnie zupełnie nie wykorzystane dla celów komunikacji towarowej i turystyczno-rekreacyjnej. Na terenie Gminy brak jest przystani wodnej.

4.12. Oświetlenie ulic

Oświetlenie dróg i ulic zrealizowane jest głównie w Zakroczymiu oraz przy drogach gminnych, przy których występuje zwarta zabudowa. Poprawa warunków oświetlenia, w kontekście wzrostu poczucia bezpieczeństwa, jest jednym z głównych problemów podnoszonych w ankietach przez mieszkańców.

4.13. Poczta i telekomunikacja

Jedyny obiekt Poczty Polskiej zlokalizowany jest w Zakroczymiu przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 1. Teren gminy jest stopniowo pokrywany siecią telefoniczną.

4.14. Gospodarka odpadami

Dotychczasowe wysypisko odpadów komunalnych w rejonie Fortu Nr1 w Zakroczymiu zlokalizowane jest niekorzystnie między drogami Gdańsk-Warszawa-Płock w bliskiej odległości od Miasta. Obsługuje Nowy Dwór Mazowiecki, Czosnów, Leoncin, Pomiechówek i Zakroczym.

Powierzchnia wysypiska wynosi 5,41 ha. Składa się z 3 części południowej, wschodniej i zachodniej. Obecnie eksploatowana jest zachodnia część o powierzchni 1,3 ha. W gminnym planie gospodarki odpadami przyjęty został wariant podniesienia kwatery zachodniej z rzędnej 110 m n.p.m. do 122 m n.p.m. Wypełnione już kwatery południowa i wschodnia zostaną poddane rekultywacji.

Wysypisko śmieci przewidziane docelowo do likwidacji, a teren do rekultywacji.

4.15. Stan czystości powietrza

Na terenie Gminy nie ma zakładów powodujących zanieczyszczenie powietrza, jednakże przebieg przez teren gminy tras krajowych powoduje zanieczyszczenia komunikacyjne spalinami samochodowymi.

Główne zanieczyszczenia powietrza w powiecie są generowane przez:

- Zakład Energetyki Ciepłej w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Ciepłownię Centralną Modlin Twierdza,
- Reckitt Benckiser w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Przedsiębiorstwo WĘGIELEK w Nasielsku.

4.16. Ropociąg

Przez północny rejon Gminy przebiega ropociąg z wyznaczoną strefą uciążliwości.

5. MIESZKALNICTWO

5.1. Charakterystyka i rozmieszczenie budownictwa

Zabudowa o charakterze miejskim występuje przede wszystkim na obszarze Miasta Zakroczymia i w kierunku wschodnim wzdłuż ulic Warszawskiej, Gałachy, Utrata, oraz na terenach przyległych do centrum Miasta wzdłuż ulic Ostrzykowitzna i Duchowizna. Głównie jest to zabudowa jednorodzinna. W samym centrum Zakroczymia znajduje się kilka budynków piętrowych o charakterze wielorodzinnym.

Na obszarze wsi bezpośrednio sąsiadujących z Zakroczymiem następują stopniowe przekształcenia związane z naturalnym procesem zmiany działalności z rolniczej na usługowo-mieszkaniową.

5.2. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy znajduje się 1265 budynków, a w nich 1840 mieszkań. Zdecydowana większość są to budynki należące do osób fizycznych. Jedynie 22 - to budynki z komunalnego zasobu, stanowiące własność gminy; 7 - zakładów pracy, 4 - wspólnot mieszkaniowych i 5 - spółdzielni mieszkaniowych.

Zdecydowana większość budynków podłączona jest do wodociągu, jedynie 124 nie są podłączone (9,8%).

Kanalizację posiada 785 budynków – 62%.

Centralne ogrzewanie posiada 861 budynków – 68% (są to lokalne kotłownie węglowe).

Wiek zasobów mieszkaniowych kształtuje się w następujący sposób:

- powyżej 86 lat – 50 mieszkań - 3% zasobów;
- 60-86 lat – 207 mieszkań- 11% zasobów;
- 34-60 lat – 814 mieszkań- 44% zasobów;
- 26-34 lat – 282 mieszkania- 15% zasobów;
- 16-26 lat – 318 mieszkań- 17% zasobów;
- mniej niż 15 lat - 152 mieszkania- 8% zasobów

Przeciętna liczba izb w mieszkaniu 3,47. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań 66,7 m².

6. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

6.1. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy znajdują się szkoły:

- Szkoła Podstawowa w Zakroczymiu przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63,
- Szkoła Podstawowa w Wojszczykach ,
- Szkoła Podstawowa w Emolinku ,
- Gimnazjum nr 1 w Zakroczymiu przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 63.

W szkołach podstawowych uczy się 511 uczniów, w gimnazjum 268.

Na terenie gminy brak jest żłobka, istnieje natomiast niepubliczne przedszkole.

6.2. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy nie ma szpitala, przychodni specjalistycznych oraz niepublicznych przychodni lekarskich. Istnieje tylko Przychodnia Rejonowa przy ul. Rynek 5 oraz punkt usług medycznych w Janowie. W ankietach mieszkańcy wskazywali niedostateczny stopień opieki zdrowotnej, szczególnie w zakresie dostępu do lekarzy specjalistów.

Jedyna apteka znajduje się w Zakroczymiu przy ul. O.H.Koźmińskiego 33a.

6.3. Opieka społeczna i bezpieczeństwo socjalne

Na terenie gminy mieszka 924 osób niepełnosprawnych (w tym 242 osób aktywnych zawodowo).

We wsi Smoszewo znajduje się Dom Pomocy Społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej znajduje się przy ul. O.H. Koźmińskiego 15.

Zakład pracy chronionej PZG „Promena” w Smoszewie zatrudnia 136 pracowników, w tym 57,8 etatu to niepełnosprawni.

6.4. Kultura i sztuka

Gminna Biblioteka Publiczna znajduje się przy ul. Ojca Honorata Koźmińskiego 39 i posiada 10117 woluminów. Warunki jej działalności, ze względu na stan i wielkość pomieszczeń oceniane są jako bardzo trudne.

6.5. Kultura fizyczna

W Zakroczymiu istnieje Ludowy Klub Sportowy „Wisła”, który prowadzi sekcję piłki nożnej.

Jedynie szkoła podstawowa w Zakroczymiu posiada własną salę gimnastyczną. Wszystkie boiska przyszkolne w Gminie wymagają renowacji.

6.6. Bezpieczeństwo publiczne

Komisariat Policji znajduje się w Zakroczymiu przy ul. Warszawska 17b. W związku z niewystarczającą obsadą nie są pełnione dyżury całodobowe

Straż Pożarna posiada strażnicę w Zakroczymiu przy ul. O.H. Koźmińskiego 7.

Na terenie Zakroczymia istnieją 3 Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej: w Zakroczymiu, Wojszczykach i Trębkach Nowych. Strażnica w Zakroczymiu wymaga rozbudowy.

7. GOSPODARKA PRZESTRZENNA

7.1. Struktura funkcjonalno-przestrzenna

GMINA ZAKROCZYM jest gminą o charakterze rolniczym, głównie nastawioną na produkcję warzyw i owoców miękkich. Większą część Gminy stanowią grunty orne. Głównie są to obszary małych gospodarstw, rozproszonych na terenie gminy lub tworzących zwarte zespoły zabudowy zagrodowej. Północna i zachodnia część gminy ma charakter wybitnie rolniczy.

Tereny skarpy wiślanej i północno-wschodnia część Gminy, dochodząca do rzeki Wkry, jest bardzo atrakcyjna pod względem krajobrazowym. Znajdują się tutaj zespoły zabudowy letniskowej (Wólka Smoszevska - nad Wisłą). Tendencje urbanizacyjne występujące na tym obszarze mają charakter rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej i dotyczą skarpy wiślanej w rejonie wsi Smoszewo i Wólka Smoszevska oraz terenów na północy Gminy w rejonie wsi Śniadowo.

Tereny o charakterze bardziej zurbanizowanym położone są na południe od trasy Warszawa-Gdańsk i na wschód od ciągnących się od Wisły kompleksów leśnych. Podstawowe tereny zurbanizowane w tym rejonie to:

- Miasto Zakroczym,
- tereny przyległe do Zakroczymia położone wzdłuż ulic: Ostrzykowizna, Duchowizna;
- tereny położone na wschód od Zakroczymia w rejonie ulicy Warszawskiej i Gałachy;
- tendencje urbanizacyjne o charakterze usługowo-magazynowo-składowym przy drodze Warszawa-Gdańsk.

7.2. Powierzchnia i struktura jej użytkowania

Powierzchnia Gminy stanowi 71.42 km² t.j. 10.33% powierzchni powiatu.

Tereny użytkowane rolniczo należą do klas III, IV, V i VI. Największą grupę stanowią gleby klasy IV, IVa, IVb (3913 ha). Zajmują one ok. 82% ogółu gruntów ornych.

Z ogólnej powierzchni Gminy użytki rolne zajmują 5022 ha, (70,3% ogólnej powierzchni – średnia w powiecie 50%) tj.:

- grunty orne – 4744 ha (66% powierzchni Gminy – średnia w powiecie 38%)
- sady – 135 ha (2% powierzchni Gminy – średnia w powiecie 1%),
- łąki i pastwiska – 143 ha (2% powierzchni Gminy – średnia w powiecie 11%),
- lasy – 801 ha (11% powierzchni Gminy – średnia w powiecie 27%),
- pozostałe grunty – 1319 (19% powierzchni Gminy – średnia w powiecie 23%).

7.3. Struktura własności gruntów

Podstawową formą własności na terenie Gminy jest własność prywatna.

Struktura podziałów geodezyjnych jest typową strukturą rolną - długie i wąskie działki, najczęściej z siedliskiem.

Podziały własnościowe najstarszej części Miasta Zakroczym są wynikiem parcelacji średniowiecznej.

Tereny skarbu państwa to przede wszystkim obszary Agencji Własności Rolnej: PGR Poligon i przylegający do niego od zachodu kompleks leśny; tereny fortów w Strubinach i fort w Henrysinie znajdujące się w użytkowaniu MON oraz tereny PGR Mochty-Smok.

Koncentracja terenów skarbu państwa w części Gminy stwarza możliwość zorganizowanego i kontrolowanego inwestowania w tym rejonie - na obszarach utworzonej w latach 1998-99 Mazowieckiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Tereny komunalne GMINY ZAKROCZYM to przede wszystkim: tereny nad Wisłą w rejonie Smoszewa i Wólki Smoszewskiej; forty: Zakroczym, Błogosławie, Janowo i Prochownia; lasy na zachód od Wólki Smoszewskiej.

7.4. Zestawienie powierzchni podstawowych grup funkcji na obszarze Gminy (w ha)

- Obszary o wiodącej funkcji mieszkaniowej – 199;
- Strefa usług i handlu – 18;
- Strefa produkcji, przemysłu, składów oraz obsługi komunalnej – 71;
- Tereny zielone z ekstensywnymi formami zagospodarowania -132;
- Tereny nieurbanizowane (pola, łąki, sady) - 5043;
- Lasy i parki - 978;
- Wody płynące - 475;
- Inne (rowy, drogi...) - 226;

7.5. Posiadane dokumenty planistyczne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GMINY ZAKROCZYM z 29 marca 2001 r.

8. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Wymienić można następujące organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy:

- Towarzystwo Miłośników Ziemi Zakroczymskiej,
- Zrzeszenie Producentów Cebuli – „Dymki”,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci,
- Centrum Duchowości „Honoratianum” poświęcone działalności błogosławionego o. Honorata,
- Ośrodek Apostolstwa Trzeźwości,
- Ludowy Klub Sportowy „Wisła”,
- Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnej w Zakroczymiu, Wojszczykach i Trębkach Nowych,
- Społeczny Komitet Organizacyjny na rzecz Zdrowego Zakroczymia,
- 3 drużyny harcerskie ZHR prowadzące aktywną działalność na terenie gminy.
- Koło nr 29 Polskiego Związku Wędkarzy

DANE LICZBOWE UZYSKANE NA PODSTAWIE SPISU Powszechnego z 2002 r.

CZĘŚĆ II

ISTOTA I CELE WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO

Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo możliwości zaspokajania potrzeb społecznych oraz gospodarczych jest wysokość środków finansowych będących w dyspozycji Władz GMINY ZAKROCZYM (budżet gminy). Ich ograniczoność wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu GMINY ZAKROCZYM nie mogą być planowane wyłącznie w horyzoncie jednego roku budżetowego (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu”), gdyż jak pokazuje praktyka, prowadzi to do nadmiernej rozbudowy frontu inwestycyjnego i wydłużenia cyklu inwestycyjnego poszczególnych przedsięwzięć. W konsekwencji powoduje to wzrost ogólnych wydatków inwestycyjnych, a także przesunięcie w czasie korzyści dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Stąd też, wydatki inwestycyjne muszą być programowane w dłuższym horyzoncie czasu, czyli w perspektywie kilku najbliższych lat. Tylko taki sposób postępowania prowadzi do racjonalnego ich wydatkowania, co umożliwi przy danych nakładach finansowych uzyskanie maksymalnego efektu społeczno-gospodarczego w postaci coraz lepszego środowiska życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych.

Tak więc, **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY** to proces polegający na wyborze inwestycji komunalnych w dłuższym horyzoncie czasu (kilku lat), zmierzający do tego, aby - przy danych uwarunkowaniach organizacyjno-finansowych gminy - korzyści społeczne, gospodarcze i ekologiczne osiągnięte dzięki ich realizacji były jak największe. Takie postępowanie jest zgodne z zasadą racjonalnego gospodarowania, czyli „**MAKSYMALIZACJI EFEKTÓW RZECZOWYCH PRZY OKREŚLONYM POZIOMIE ZASOBÓW ORGANIZACYJNO-FINANSOWYCH**”.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ZAKROCZYM będzie spełniał ważną rolę dla Burmistrza i Rady Gminy między innymi jako:

- ułatwienie podejmowania bieżących decyzji w zgodności z długookresowymi celami rozwoju Gminy, zapisanymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM DO 2020 ROKU oraz STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAKROCZYM,
- formalny mechanizm podejmowania decyzji o skali i tempie realizacji inwestycji komunalnych,
- narzędzie racjonalnego zarządzania finansami Gminy, zwłaszcza środkami inwestycyjnymi zapewniające optymalne wykorzystanie ograniczonych środków publicznych,

- mechanizm (instrument) koordynujący wszelkie działania poszczególnych wydziałów urzędu gminy i miejskich jednostek organizacyjnych, związane z przygotowaniem oraz przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- merytoryczna podstawa do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej (fundusze strukturalne),
- podstawa do ubiegania się o kredyty komercyjne w bankach, a także emisji obligacji komunalnych z przeznaczeniem na realizację konkretnych zadań inwestycyjnych,
- podstawa do negocjacji z prywatnymi inwestorami w sprawie zaangażowania ich kapitału w realizację konkretnych inwestycji komunalnych (są to tzw. przedsięwzięcia publiczno-prywatne).

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ZAKROCZYM stanowi także istotne źródło informacji dla mieszkańców, istniejących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów o planowanych inwestycjach komunalnych (rodzaj, koszt, termin realizacji i miejsce lokalizacji).

Zapotrzebowanie na inwestycje komunalne w Gminie jest ogromne i przekracza dostępne na ten cel fundusze. Ustalenia **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ZAKROCZYM** są więc wynikiem stałego procesu wyboru i kompromisu między zaspokajaniem potrzeb bieżących (wydatki bieżące) a zaspokajaniem przyszłych potrzeb (wydatki inwestycyjne), dokonywanego przez Władze **GMINY ZAKROCZYM** w sprawie tego:

- jak duże środki finansowe przeznaczać na inwestycje? – jaki ma być udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu gminy?
- jakie inwestycje komunalne przedkładać nad inne? – jakie inwestycje mają priorytetowe znaczenie dla gminy i jego mieszkańców?
- w jaki sposób finansować preferowane inwestycje? – jakie powinny być źródła finansowania inwestycji?.

Stąd też, w pracach planistycznych nad tworzeniem **WIELOLETNICH PLANÓW INWESTYCYJNYCH** nieustannie pojawia się konieczność dokonywania wyborów – często trudnych i bolesnych – bowiem środki inwestycyjne są ograniczone. W tej sytuacji wiele wysiłku należy poświęcić na ustalenia, które inwestycje komunalne mają charakter priorytetowy, a które niestety muszą jeszcze „poczekać” z realizacją.

CZĘŚĆ III

ZAŁOŻENIA I ZASADY

TWORZENIA WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ZAKROCZYM

Sformułowane w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM DO 2020 ROKU, a także STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAKROCZYM cele rozwoju i zadania realizacyjne w znacznym stopniu związane są z inwestycjami komunalnymi. Liczba i zakres rzeczowy tych przedsięwzięć zawartych w obu tych dokumentach znacznie przekracza możliwości ich równoczesnego sfinansowania z budżetu Gminy. Stąd też nie można ich rozpoczynać w jednym czasie.

W tej sytuacji występuje konieczność określenia listy zadań priorytetowych, tzn. takich, które należy kontynuować (zadania w toku) lub rozpocząć (nowe zadania) w pierwszej kolejności. Ponadto, większość z nich, a zwłaszcza przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury technicznej, charakteryzują się z reguły wieloletnim cyklem realizacji. Stąd też występuje konieczność ich uporządkowania i koordynacji nie tylko w skali jednego roku budżetowego, ale i wieloletniej.

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011 prezentuje w swej treści:

- całościowy plan inwestycji komunalnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację (ogólną i w rozbiciu na poszczególne zadania inwestycyjne),
- roczne plany realizacji inwestycji komunalnych zawierające rzeczowy wykaz inwestycji wraz z określoną wielkością środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Ogólna kwota wszystkich środków finansowych przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację inwestycji komunalnych określona została jako tzw. budżet inwestycyjny, w odróżnieniu od pozostałej części budżetu gminy, która określana jest mianem budżetu operacyjnego. Budżet inwestycyjny stanowi podstawę dla konstruowania rocznego budżetu gminy, a zwłaszcza rozmiarów wydatków inwestycyjnych.

Główną cechą Wieloletniego Planu Inwestycyjnego GMINY ZAKROCZYM jest odniesienie kosztów programu inwestycyjnego do zdolności jego sfinansowania zarówno ze źródeł wewnętrznych (budżet gminy, środki finansowe miejskich jednostek organizacyjnych), jak i zewnętrznych (pożyczki, preferencyjne i komercyjne kredyty bankowe, obligacje komunalne, zagraniczne środki pomocowe, budżet państwa).

Jednak podstawowym źródłem zabezpieczenia środków finansowych na realizację przyjętych w WPI - zadań inwestycyjnych będzie budżet Gminy. W tej sytuacji należy w sposób ciągły prognozować dochody i wydatki budżetu gminy, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków.

Biorąc powyższe pod uwagę, **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY ZAKROCZYM** jest dokumentem, w którym przedstawiono:

- priorytety inwestycyjne Gminy wynikające z ustaleń Strategii i Studium (cele rozwoju i zadania realizacyjne),
- zbiorcze ujęcie kluczowych elementów polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz usług komunalnych w odniesieniu do inwestycji komunalnych,
- odniesienie kosztu realizacji WPI do wszystkich środków finansowych, które mogą być przeznaczone na ujęte w tym planie zadania inwestycyjne (źródła wewnętrzne i zewnętrzne),

Tak więc, Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Zakroczym to z formalnego punktu widzenia dokument, który przedstawia listę wybranych zadań inwestycyjnych, planowanych do realizacji w latach 2005-2011. Był on tworzony w oparciu o następujące zasady:

- WPI stanowi podstawowy instrument koordynacji wszystkich działań związanych z przygotowaniem i przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- WPI obejmuje okres siedmiu lat,
- **WPI ma charakter planu „kroczącego”, tzn. będzie on modyfikowany corocznie poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów, przy jednoczesnym eliminowaniu minionego roku oraz uzupełnianiu o kolejny rok kalendarzowy,**
- WPI stanowi, po przyjęciu go w formie uchwały Rady Gminy, podstawę do corocznego tworzenia budżetu Gminy w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
- WPI zawiera zestaw inwestycji komunalnych w układzie priorytetowym (lista rankingowa) przewidzianych do realizacji.

CZĘŚĆ IV

PROGNOZA BUDŻETU GMINY ZAKROCZYM

Główną cechą WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ZAKROCZYM jest odniesienie kosztów programu inwestycyjnego do zdolności jego sfinansowania przez Gminę zarówno ze źródeł wewnętrznych (budżet), jak i zewnętrznych (kredyty bankowe, obligacje komunalne, zagraniczne środki pomocowe, budżet państwa). Jednak podstawowym źródłem finansowania inwestycji komunalnych jest budżet Gminy. W tej sytuacji należy w sposób ciągły prognozować dochody i wydatki budżetowe, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków.

Poniżej zaprezentowano syntetyczną ocenę sytuacji budżetowej i scenariusze wydatków inwestycyjnych GMINY ZAKROCZYM.

1. Analiza budżetu Gminy Zakroczym

Dochody budżetowe

Dochody budżetu GMINY ZAKROCZYM wzrosły w latach 2000-2004 nominalnie z 7.907 tys. zł. do 11.775 tys. zł. Ich realna wartość¹ zwiększyła się z 9.196 tys. zł. w 2000r. do 11.775 tys. zł w 2004r. (planowany najwyższy poziom w całym okresie), co w całym okresie da realny wzrost o 28,5%. Należy zwrócić uwagę na stosunkowo stabilny poziom dochodów lat 2000-2003 oraz wzrost w 2004. Zestawienie dochodów budżetu GMINY ZAKROCZYM w cenach bieżących i stałych, z wyszczególnieniem ich głównych źródeł dla lat 2000-2004, przedstawiono w poniższych zestawieniach:

Wyszczególnienie	2000		2001		2002		2003		2004 ceny bieżące i stałe	Dynamika 2004/2000 2000=100 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe		
Dochody własne	3 083	3 586	3 018	3 281	3 235	3 332	3 665	3 775	5 662	158%
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	799	929	675	734	746	768	769	792	964	104%
Subwencja ogólna	2 897	3 369	2 986	3 246	3 799	3 913	4 109	4 232	4 363	129%
Dotacje	1 128	1 312	1 012	1 100	1 042	1 073	1 007	1 037	786	60%
RAZEM DOCHODY	7 907	9 196	7 691	8 360	8 822	9 087	9 550	9 837	11 775	128%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z wykonania budżetu Gminy Zakroczym oraz planu na 2004r.

¹ Liczona w cenach stałych 2004 roku – dotyczy całego opracowania.

Wyszczególnienie – w %	2000	2001	2002	2003	2004	2004-2000
Dochody własne	39	39	37	38	48	23
Udziały w podatkach budżetu państwa	10	9	8	8	8	-19
Subwencja ogólna	37	39	43	43	37	1
Dotacje	14	13	12	11	7	-53
Dochody ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zakroczym.

Analizy wielkości i dynamiki zmian dochodów budżetu GMINY ZAKROCZYM z ostatnich lat wykazały zarówno pozytywne jak i negatywne aspekty jej sytuacji finansowej. Wśród zjawisk pozytywnych można wyróżnić:

- Realny wzrost wartości dochodów ogółem o 28% (w całym analizowanym okresie), a szczególnie należy podkreślić przyrost realnych i nominalnych wpływów budżetowych w planach na 2004r. Ten trend powinien znaleźć kontynuację w bieżącej i przyszłej polityce finansowej Gminy, szczególnie wobec wzrostu gospodarczego w kraju, oraz faktu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, co powinno skutkować wzrostem dochodów z rolnictwa. Wzrastający zasób środków budżetowych daje możliwość lepszego wypełniania funkcji samorządu terytorialnego jako gospodarza terenu;
- Wzrost dochodów własnych (+58%), z najwyższą planowaną wartością w 2004r. (5,662 mln zł). Tendencja ta świadczy o wzroście potencjału ekonomicznego Gminy i umacnianiu się jej bazy ekonomicznej, a także skuteczności realizacji polityki dochodowej przez władze Gminy (relacja wzrost potencjału – wzrost wpływów budżetowych). Głównym składnikiem dochodów własnych są podatki i opłaty lokalne. Zachodzi więc relacja silniejsza baza – wyższe wpływy budżetowe. Utrzymanie tej tendencji będzie oznaczać dalszy wzrost budżetu. To z kolei będzie sprzyjać realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej;
- Począwszy od 2000r. stopniowy wzrost udziału dochodów własnych w dochodach ogółem z 39% w 2003r. do 48% w 2004r. (w stosunku do 2000r. +9 pkt. proc) Tendencja ta sprzyja kształtowaniu stabilnych podstaw prognozowania budżetu. Im więcej środków budżetowych podlega lokalnemu władztwu decyzyjnemu, tym większa przewidywalność wpływów, a tym samym trafność prognoz finansowych;
- Planowany wzrost realnych wpływów z udziałów w podatkach budżetu państwa. Realnie najwyższe wpływy przypadają tu na 2004r. (946 tys. zł), a najniższe w 2002r. (734 tys. zł.). Udział tej grupy w dochodach ogółem, po okresach spadku w 2002r., pozostał na poziomie 8% i jest stosunkowo niski, co wskazuje na niski stopień zamożności społeczeństwa Gminy;
- W całym badanym okresie zwraca uwagę stała tendencja wzrostowa udziału subwencji w dochodach ogółem (od 37% w 2000r. do 43% w 2004r.). W związku ze zmianą struktury wpływów 2004 r. nastąpił spadek do pierwotnego stanu 37%. Podstawową częścią składową jest subwencja oświatowa. W polityce finansowej Gminy dbając o właściwe proporcje pomiędzy wydatkami bieżącymi i inwestycyjnymi należy

zwrócić uwagę na wzajemne kształtowanie się relacji dochodów i wydatków oświatowych.

Wśród zagrożeń wynikających z przeprowadzonych analiz dochodów można wymienić:

- Realny spadek wpływów z subwencji i dotacji i związana z tym konieczność angażowania coraz większych środków na cele bieżące;
- Brak stabilności wpływów z udziałów w podatkach budżetu państwa. Najniższy poziom wpływów zanotowano w 2001r. (734 tys. zł), a najwyższy w 2004r. (964 tys. zł). Zjawiskiem niekorzystnym jest brak stabilności wpływów oraz niski ich poziom;
- Brak związku (wzajemnej zależności) pomiędzy tempem wzrostu dochodów własnych i udziałów podatkach budżetu państwa;
- Realny spadek dochodów uzyskiwanych z tytułu dotacji (-47%). Następstwem pogłębiania się tej tendencji będzie ograniczenie potencjału inwestycyjnego Gminy. Udział tej grupy wpływów w dochodach ogółem obniżył się o 7%. (max. 14% w 2000r., min. 7% w 2004r.).

Wnioski:

1. Z punktu widzenia gospodarowania budżetem i możliwości jego długookresowego prognozowania, zanotowane w analizowanym okresie zmiany są korzystne dla GMINY ZAKROCZYM. Uniezależniają bowiem budżet od dochodów wspomagających (subwencje, dotacje), nie podlegających lokalnemu władztwu decyzyjnemu. Wzrastający udział dochodów własnych i udziałów w podatkach budżetu państwa sprzyja tworzeniu trafnych prognoz i strategii rozwojowych. Jest też wskaźnikiem pozytywnie ocenianym przez podmioty zewnętrzne, w tym instytucje kapitałowe i finansowe - w sytuacji wejścia na rynek kapitałowy.
2. Analiza danych budżetu GMINY ZAKROCZYM wykazuje, iż w kolejnych latach miało miejsce zróżnicowanie wielkości i wzajemnych proporcji poszczególnych źródeł dochodów. Świadczy to o pewnej niestabilności prowadzonej polityki finansowej. W przyszłości zarówno organ stanowiący (Rada) jak i organ wykonawczy (Burmistrz) powinny dążyć do ukształtowania stabilnej polityki dochodowej Gminy, czytelnej zarówno dla mieszkańców jak i potencjalnych inwestorów. Wyrazem tego będą określone tendencje wzrostu/spadku poszczególnych źródeł dochodów kształtowane w dłuższym okresie. Stąd problem wymaga szczegółowych dyskusji i wypracowania przyszłościowych rozwiązań. Służyć temu będzie sporządzenie Wieloletniego Planu Finansowego.

Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu GMINY ZAKROCZYM zwiększyły się w badanym okresie ze 8.114 tys. zł w 2000r. do 9.623 tys. zł w 2003r. oraz wzrosły do 12.123 tys. zł zaplanowanych w budżecie 2004r. W wartościach realnych oznacza to odpowiednio wzrost o 2%, z 9.437 tys. zł w 2000r. do 9.912 tys. zł w 2003r. oraz wzrost do 12.123 tys. zł w 2004r. (28% w stosunku do 2000r.).

Szczegółowe dane przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Wyszczególnienie	2000		2001		2002		2003		2004	Dynamika zmian 2004/2000 2000=100 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące i stałe	
wydatki ogółem	8 114	9 437	8 355	9 082	8 784	9 048	9 623	9 912	12 123	128%
wydatki bieżące	7 459	8 675	7 937	8 628	8 122	8 366	8 756	9 019	9 325	107%
wydatki inwestycyjne	655	762	418	454	662	682	867	893	2 798	367%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych z budżetów Gminy Zakroczym.

Analiza dynamiki zmian w wartościach realnych wykazuje małą stabilność wydatków ogółem w kolejnych latach 2000-2004. Po lekkim spadku w 2001 i 2003 (odpowiednio 4% i kolejny 1%) nastąpił dość znaczny wzrost o 10% wydatków i następnie 22% w planie budżetu na 2004. Oznaczało to wzrost o 28% w stosunku do 2004 r.

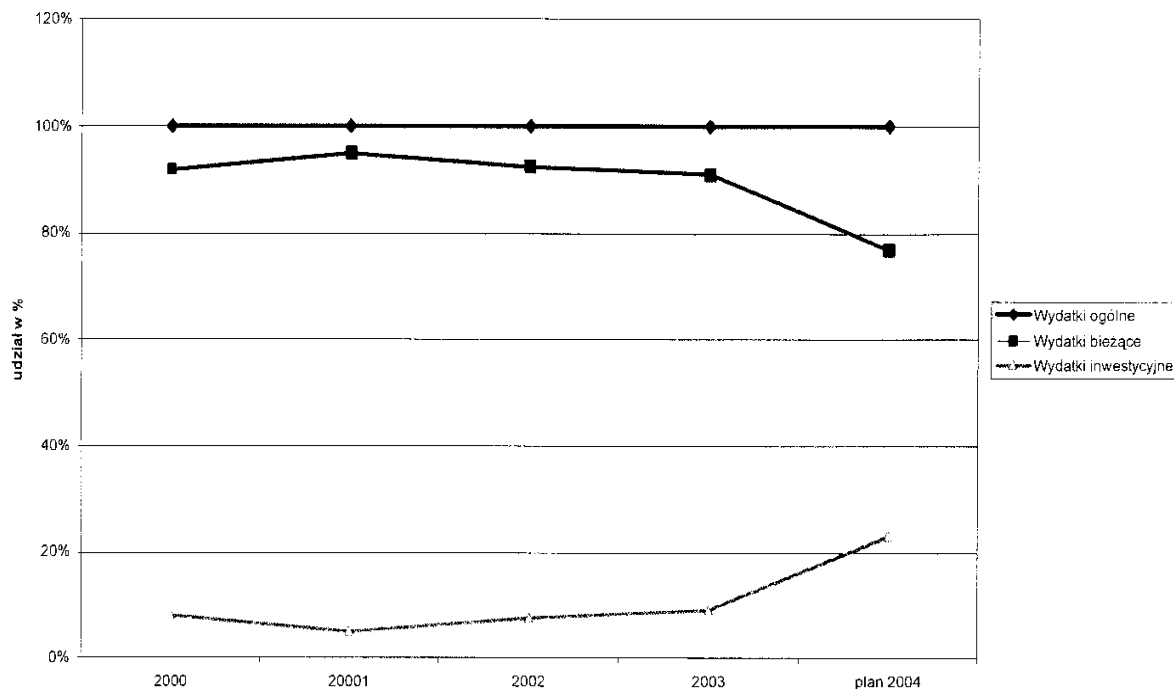
Zagrożenie wystąpienia dużych wahań wydatków ma zazwyczaj miejsce w gminach, które nie realizują modelu strategicznego zarządzania, bazującego na konsekwentnej polityce finansowej oraz wykorzystywanych instrumentach zarządzania.

Sytuacja finansowa Gminy Zakroczym nakazuje corocznie monitorować wynik finansowy budżetu Gminy, z zaleceniem przeciwdziałania zbyt szybkiemu przyrostowi wydatków w stosunku do wzrostu dochodów. Analizy wskaźnikowe powinny być prowadzone w symulacjach kolejnych wariantowych prognoz budżetu. W kolejnych latach władze stanowiące i wykonawcze Gminy powinny dążyć do wzrostu bazy dochodowej. Będzie to możliwe jeśli Władze Gminy zdecydują się na realizację nowych inwestycji, zwiększających lokalną bazę ekonomiczną, a tym samym jej potencjał dochodowy. Jest to zazwyczaj proces trwający kilka lat. Kluczowym zagadnieniem jest utrzymanie stabilności prowadzonej polityki w dłuższym okresie.

Strukturę procentową wydatków budżetu Gminy Zakroczym w latach 1997-2004 w podziale na wydatki bieżące i inwestycyjne przedstawiono w poniższym zestawieniu i wykresie:

Wyszczególnienie w %	2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.
Wydatki ogółem	100	100	100	100	100
Wydatki bieżące	92	95	92	91	77
Wydatki inwestycyjne	8	5	8	9	23

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych budżetów Gminy Zakroczym.

Struktura wydatków bieżących i inwestycyjnych w budżecie Gminy w latach 2000-2004

Źródło: rysunek własny na podstawie danych budżetowych Gminy Zakroczym

Z punktu widzenia kształtowania długookresowej polityki rozwoju lokalnego ważnym jest monitorowanie wzajemnych relacji wydatków bieżących i majątkowych, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. Władze Gminy Zakroczym powinny w swej polityce przeciwdziałać niekorzystnemu zjawisku rozwierania nożyc pomiędzy tempem wzrostu wydatków bieżących i inwestycyjnych.

a) Wydatki bieżące

Wydatki bieżące budżetu Gminy Zakroczym wzrastają w latach 2000-2004 realnie o 7% (z 8.675 tys. zł do 9,327 tys. zł) z tendencją wzrastającą od 2002r. Należy podkreślić konieczność racjonalizacji wydatków i starać się o ile nie zmniejszyć, to przynajmniej utrzymać ich poziom w wartościach stałych. Zmniejszenie wydatków bieżących daje możliwość przyspieszenia tempa rozwoju Gminy.

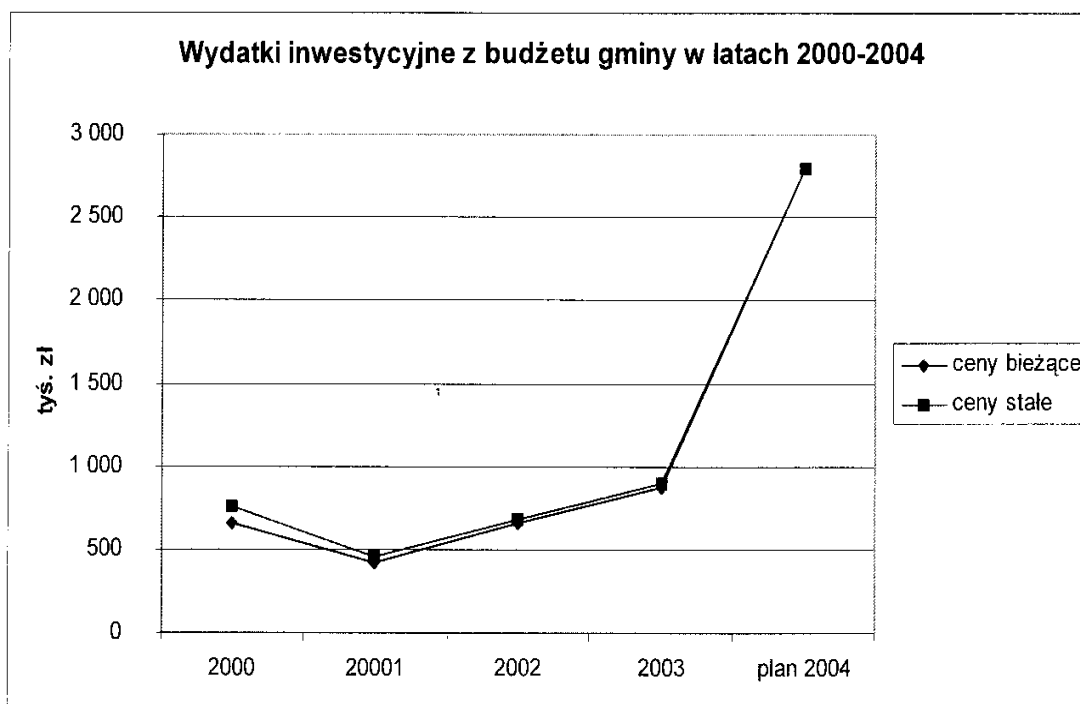
W poniższej tabeli pokazano strukturę wydatków bieżących z podziałem na działy (uwzględniono działy mające powyżej 2% udziału)

Zadania	Dział budżetu	2002	2003	2004
Wydatki bieżące		100%	100%	100%
Zaopatrzenie w gaz, wodę i elektryczność	400	3,5%	2,5%	0,0%
Transport i łączność	600	1,0%	0,9%	1,13%
Administracja publiczna	750	24,8%	26,8%	17,71%
Oświata i wychowanie	801	33,2%	32,7%	36,73%
Ochrona zdrowia	851	1,2%	1,0%	1,07%
Opieka społeczna	852	14,0%	12,8%	11,31%
Gospodarka komunalna	900	7,3%	7,3%	16,74%
Pozostałe		15%	16%	15,3%

W strukturze wydatków bieżących w ostatnich 3 latach zdecydowanie dominowały wydatki kierowane na cele oświaty i wychowania (33,2%- 36,73%), a następnie administracji publicznej (24,8-17,71%) oraz opieki społecznej (11,31%). W obecnym roku tendencja ta wyraźnie została zmieniona i co należy podkreślić znacznie zostały zmniejszone proporcje wydatków na administrację i to zarówno w udziale w wydatkach, jak i w wartościach bezwzględnych (z 2.594 tys zł w 2003 do 1.691 tys. zł w 2004). Również obniżono udziały wydatków na opiekę społeczną, przy czym w wartościach bezwzględnych nie były to tak znaczące obniżki (ze 1.235 tys. zł do 1.055 tys. zł)

b) Wydatki inwestycyjne

W latach 2000-2001 miał miejsce znaczny spadek wielkości wydatków inwestycyjnych w wartościach nominalnych z 762 tys. zł w 2000r. do 454 tys. zł w 2001r. oraz przyrost do 2798 tys. zł planowanych w 2004r.(odpowiednie przyrosty w latach o 50%, 31% i 313%). Utrzymanie tendencji wzrostowej będzie możliwe pod warunkiem zachowania dyscypliny wydatków bieżących (zapobieganiu ich nadmiernemu wzrostowi) Jest to o tyle istotne, że zwiększanie wydatków inwestycyjnych będzie stanowić podstawę wzrostu udziału własnego Gminy przy wnioskowaniu o dofinansowanie inwestycji środkami Unii Europejskiej (wymóg współfinansowania np. w przypadku Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego możliwe jest dofinansowanie środkami UE w wysokości do 75% kosztów zadania – w przypadku Funduszu Spójności – do 85%).

Źródło: Rysunek własny na podstawie danych Gminy Zakroczym.

W analizowanym okresie w budżecie Gminy miały miejsce duże rozpiętości proporcji wydatków bieżących i inwestycyjnych. Wysoki udział inwestycji w budżecie zaplanowano w budżecie 2004r. - przyrost do 23%. W pozostałych latach poziom inwestowania był bardzo niski i oscylował w kolejnych latach na poziomie 5-9%. Należy podkreślić, że udział inwestycji w budżetach tych lat był znacznie poniżej średniej krajowej (18% w roku 2004 zgodnie ze sprawozdaniem Ministerstwa Finansów).

Z punktu widzenia rozwoju GMINY ZAKROCZYM zjawiskiem korzystnym jest wzrost wydatków bieżących niewiele powyżej stopy inflacji. Wzrastające koszty obsługi bieżącej początkowo hamują tempo wzrostu, a następnie powodują spadek wielkości inwestycji. Jednak wysokość udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem w minionych latach, rzędu 90-ciu procent, przy stosunkowo niewielkim budżecie oznaczała ograniczenie inwestycji do minimum.

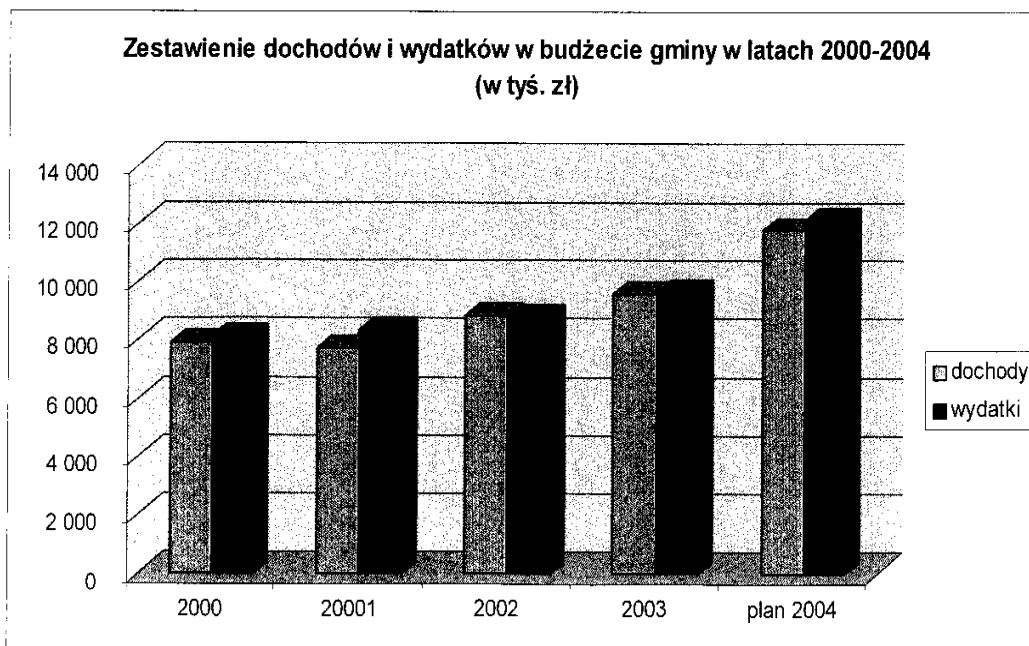
Tendencją pozytywną jest zwiększenie w 2004 znacząco nakładów na inwestycje, co może być podstawą przyciągnięcia inwestorów i turystów. Warunkiem kształtowania dalszego rozwoju jest stałe monitorowanie wzajemnych relacji wzrostu wydatków bieżących i inwestycyjnych oraz relacji tempa wzrostu dochodów i wydatków bieżących.

Warunkiem realizacji przyspieszonego rozwoju Gminy Zakroczym będzie ustalenie racjonalnych proinwestycyjnych długookresowych proporcji podziału budżetu, w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych. W kolejnych latach można zaproponować rozszerzenie frontu inwestycyjnego, bazując na wykorzystaniu zewnętrznych źródeł finansowania, w tym kredytów i pożyczek (zwłaszcza o charakterze preferencyjnym) oraz środków z funduszy europejskich, jednak zawsze w wysokości zapewniającej zapewnienie płynności finansowej.

Na rysunku poniżej przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy w latach 2000-2003. Jak widać brak jest stałych tendencji w relacjach nadwyżki i deficytu budżetowego. W kolejnych latach Gmina raz wypracowywała nadwyżkę budżetową, innym razem notowano deficyt. Świadczy to o tym, że w tym okresie Władze GMINY ZAKROCZYM nie realizowały jasno określonej polityki finansowej.

Lata	2000r.	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.
Dochody ogółem	7 907	7 691	8 822	9 550	11 775
Wydatki ogółem	8 114	8 355	8 784	9 623	12 123
Nadwyżka budżetowa/Deficyt	-207	-664	38	-73	-348
% nadwyżki/deficytu	3	9	0	1	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Zakroczym z lat 2000-2003.

W latach 2000-2001 wystąpiła tendencja stosunkowo niskiego deficytu budżetowego nie zagrażającego utratą płynności finansowej budżetu Gminy lub konieczności zaciągania bardzo wysokich zobowiązań dłużnych. Zrównoważenie niekorzystnych relacji nastąpiło w latach 2002-2003. W roku 2004 w związku z planowymi nowymi inwestycjami znów zaczął narastać deficyt budżetowy, jednak w stosunkowo niskiej wysokości (średni deficyt w gminach polskich wynosił w 2003 r. 7,6%).

Przed Władzami GMINY ZAKROCZYM stoi zadanie określenia kierunków polityki finansowej w celu eliminowania mogących wystąpić zagrożeń. Deficyt budżetowy nie jest zjawiskiem negatywnym, (w 2004 zaplanowało go ponad 80% polskich samorządów) pod warunkiem, że wynika z realizacji rozszerzonego zakresu zadań inwestycyjnych, a jego wysokość nie powoduje zagrożenia dla płynności finansowej Gminy. Celem polityki finansowej nie powinno być natomiast osiągnięcie wysokiej nadwyżki budżetowej, gdyż nie jest to cel funkcjonowania sfery użyteczności publicznej.

Oceniając wielkość i kierunki wydatków budżetu GMINY ZAKROCZYM należy wskazać na następujące pozytywne i negatywne aspekty:

POZYTYWNE ASPEKTY
Wzrost wydatków ogółem budżetu Gminy Zakroczym.
Stąła tendencji w dynamice zmian dochodów (wzrost w kolejnych latach).
Tendencja od 2001, a głównie w 2004 roku zwiększenia wydatków inwestycyjnych
Zmniejszenie proporcji udziału wydatków na administrację w 2004 roku
Podejmowanie decyzji o zaciąganiu pożyczek na inwestycje
Negatywne aspekty
Stąła tendencja wzrostu wydatków bieżących, mogąca spowodować zmniejszenie wydatków inwestycyjnych..
Brak stabilnej polityki finansowej, co w kolejnych latach wyrażało się np. w różnicowaniu wyniku finansowego.

Wyzwania dla organu stanowiącego i wykonawczego Gminy Zakroczym:

- określenie tempa rozwoju Gminy,
- dążenie do wzrostu bazy dochodowej Gminy,
- ustalenie proinwestycyjnych proporcji podziału środków budżetowych, w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych,
- umiejętny montaż finansowy inwestycji, wykorzystujący zewnętrzne źródła finansowania, w tym z Unii Europejskiej,
- stałe monitorowanie płynności finansowej i zdolności kredytowej Gminy.

Realizacji tych wyzwań będzie sprzyjać wypracowanie prorozwojowej, zyskującej szeroką, akceptację strategii zarządzania Miastem Zakroczym.

Stan zobowiązań kredytowych i pożyczkowych

W latach 1999-2003 GMINA ZAKROCZYM prowadziła aktywną politykę kredytowo-pożyczkową. Na dzień 31 grudnia 2003 roku saldo zadłużenia wyniosło 1.310 tys. zł. W 2004 roku dodatkowo zaciągnięto pożyczkę na inwestycje w wysokości 770 tys. zł. Część zadłużenia została zaciągnięta na warunkach preferencyjnych, z korzystnym oprocentowaniem, a w przypadku pożyczek z możliwością umorzenia po spłacie części kapitału. Warunkiem umorzenia jest przeznaczenie pożyczki na dofinansowanie zadania zgodnie z umową, terminowa spłata kapitału i odsetek oraz złożenie wniosku o umorzenie.

Wskaźnik zadłużenia z tytułu obsługi tych zobowiązań, liczony jako stosunek obsługi kredytów i pożyczek oraz poręczeń do dochodów wynosi w roku 2004 4,5%, przy limicie określonym w Ustawie o finansach publicznych na poziomie 15%. Stosunek łącznej kwoty długu Gminy Zakroczym do dochodów, który zgodnie z powyższą ustawą nie może przekroczyć 60%, osiągnął w 2003 roku poziom – 14%, a planowany na 2004 18%. W przypadku Gminy Zakroczym dotychczasowy poziom zadłużenia nie stanowi zagrożenia dla jej wypłacalności (średni wskaźnik zadłużenia dla polskich gmin planowany w 2004 roku wynosi 17,8%). Plasuje to GMINĘ ZAKROCZYM w grupie 26% gmin mających zadłużenie w granicach 10-20% dochodu. Poniżej tego poziomu znajduje się 39% zadłużonych gmin (dane za Ministerstwem Finansów).

2. Scenariusze wydatków inwestycyjnych budżetu Gminy Zakroczym do 2011 roku

Z punktu widzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym najistotniejszą kwestią jest wielkość środków, które mogą być przeznaczone z budżetu na realizację zapisanych w nim zadań inwestycyjnych. Jeśli Władze stanowiące i wykonawcze Gminy Zakroczym będą chciały realizować zadania inwestycyjne, niezbędnym będzie racjonalne korzystanie z długu komunalnego, jako elementu montażu finansowego projektów, w wysokości odpowiadającej jej możliwościom finansowym. Na podstawie posiadanej prognozy budżetu należy wykonać symulacje pozwalające oszacować wielkość bezpiecznego długu oraz rodzaj instrumentu dłużnego dostosowanego do kondycji finansowej i programów inwestycyjnych Gminy. Bezwzględnie należy unikać zaciągania długu na cele bieżącej konsumpcji. W prognozie należy wyodrębnić każdy kredyt i przygotować dla niego odrębny harmonogram spłat rat kapitałowych oraz odsetek, uwzględniany następnie w projekcji wyników finansowych.

Plan inwestycyjny w tradycyjnym ujęciu zawiera zestawienie zadań inwestycyjnych, którego celem jest wyszczególnienie poszczególnych inwestycji realizowanych przez gminę. Prezentowane poniżej zestawienie wydatków inwestycyjnych ma inny cel – pokazanie możliwości inwestycyjnych Gminy Zakroczym. Określenie możliwości inwestycyjnych odbywa się poprzez takie określenie wysokości wydatków inwestycyjnych, przy których skumulowany stan gotówki na koniec roku bieżącego stanowi, co najmniej 1% dochodów z danego roku budżetowego. Oznacza to, że środki są wtedy maksymalnie wykorzystywane oraz że na początku przyszłego roku Gmina będzie w stanie przez pewien okres regulować swoje zobowiązania.

Zgodnie z sugestią Władz Gminy Zakroczym opracowano alternatywne scenariusze sytuacji dotyczących ustalania wielkości wydatków inwestycyjnych w latach następnych. Poniżej zaprezentowano wyniki tej analizy. Przedstawione scenariusze rozwoju w wersjach podstawowych bazują na przyjętych założeniach dynamiki zmian poszczególnych źródeł dochodów i kierunków wydatków budżetu Gminy. W wersjach podstawowych zostały one oszacowane na podstawie przyjętych w prognozie proporcji podziału wydatków bieżących i inwestycyjnych. Jednocześnie istnieje możliwość tworzenia innych wersji scenariuszy, ze zmianą założeń po stronie dochodowej i wydatkowej, w zależności od zgłaszanego zapotrzebowania. Poszczególne scenariusze wykazują różne kierunki lokowania środków finansowych i oparte są na zróżnicowanych założeniach polityki finansowej.

Scenariusz I - środki własne

Wartość wydatków inwestycyjnych w tym scenariuszu przyjmuje się na poziomie wielkości bazujących na dochodach zaprezentowanych w budżecie gminy oraz wskazanym poziomie wydatków bieżących bez sięgania po dodatkowe dochody o charakterze zwrotnym (bez nowego długu). Wariant nie uwzględnia ewentualnego pozyskania środków pomocowych Unii Europejskiej. W kolejnych latach ustala się wartości wydatków inwestycyjnych na poziomie, który pozwala na to, że skumulowany stan gotówki na koniec roku jest dodatni. Bazą dla projekcji wydatków inwestycyjnych jest budżet 2004r i jego poziom wydatków ogółem oraz wydatków bieżących. Realizując ten wariant wydatki inwestycyjne w 2004r. wyniosą ok. 2.798 tys. zł (w tym 770 tys. pożyczki), co w kolejnych latach wyznacza własny potencjał inwestycyjny Gminy na kwoty oscylujące wokół wartości: 2.100 tys. zł w 2005r.; 2.600 tys. w 2006r.; 3.100 tys. zł w 2007r.; 3.700 tys. zł w 2008r.; 4.200 tys. zł w 2009r. 4.800 tys. zł w 2010r. 5.400 tys. zł w 2011r (założeniem było przyjęcie 5% wzrost dochodów i 1% wzrost wydatków bieżących). Realizując ten wariant, przy założeniu nie zmieniającej się bazy ekonomicznej potencjał inwestycyjny Gminy w najbliższych 7 latach wyniesie około 26 mln zł. Oceniając ten wariant należy zwrócić uwagę na fakt, że wysoki własny potencjał inwestycyjny Gminy Zakroczym najbliższych lat w dużym stopniu wynika z wysokiego poziomu wydatków inwestycyjnych w budżecie 2004r. Następstwem tak prowadzonej polityki jest podwyższenie własnego potencjału inwestycyjnego w następnych latach. Chcąc realizować ten scenariusz rozwoju władze Gminy Zakroczym powinny dążyć do utrzymania ich wysokości w latach następnych i przeznaczenie ich części na finansowanie inwestycji, celem zmniejszenia obciążeń kredytowych. W całym okresie możliwa jest realizacja wyższych wydatków inwestycyjnych przy założeniu sięgania po środki dłużne.

Począwszy od 2005 roku własny potencjał inwestycyjny gmin, stanowi bazę do opracowania pełnego montażu finansowego zadań, z wykorzystaniem innych źródeł finansowania, takich jak instrumenty dłużne, partnerstwo publiczno-prywatne, środki europejskie i inne. Wariant ten ma charakter rozwojowy, dając możliwość znacznego zwiększenia wielkości inwestycji w drugiej połowie prognozowanego okresu. Powinien być traktowany jako wariant minimum. Pozytywnym aspektem tego wariantu jest szybsze tempo wzrostu dochodów niż wydatków bieżących oraz znaczny wzrost udziału wydatków inwestycyjnych.

Scenariusz II - kredyt

Scenariusz ten przedstawia możliwość realizacji wariantu przyspieszonego w stosunku do Scenariusza I rozwoju GMINY ZAKROCZYM, zwłaszcza w okresie najbliższych lat. Warunkiem jego wykonania jest sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego lub pożyczek uzyskanych z innych źródeł. Wartość wydatków inwestycyjnych w okresie prognozowanym przyjmuje się na poziomie, który pozwala uzyskać dodatni skumulowany stan gotówki na koniec roku.

Podstawą założeń scenariusza są wymogi ustawowe narzucające określone wymagania budżetom gmin t.j. łączna kwota długu nie może przekraczać 60% dochodu jednostki w roku budżetowym (art.114 Ustawy o finansach publicznych) oraz łączna kwota spłaty rat i obsługi długu nie może przekraczać 15% dochodu (art. 113 Ustawy). W wyliczeniach przyjęto górną granicę 45-47 % łącznego długu jako granicę bezpieczeństwa. Wynika to z faktu iż przy przeszacowaniu dochodów, lub ich spadku wynikającego z przyczyn niezależnych, może nastąpić niebezpieczne zbliżenie się wartości długu do ustawowej granicy. Również wzięto pod uwagę wysokość obciążeń spłatami wydatków bieżących, tak by nie nastąpił ich gwałtowny spadek.

Założenia dotyczące wysokości dochodów Gminy są podobne do Scenariusza I tzn. przyjmujemy szacunek, iż wysokość wzrostu wyniesie 5% rocznie, bazując na budżecie roku 2005. Również przyjęto, iż wysokość wydatków rzeczowych będzie utrzymana na wysokości budżetu na te zadania w roku 2004, co można ocenić jako założenie bardzo restrykcyjne, wymagające od władz Gminy bardzo oszczędnego i rozważnego wydawania funduszy przeznaczonych na wydatki bieżące oraz osobowe, jednakże wyrzeczenia takie są podstawą utrzymania wysokiego tempa inwestycji, stanowiącą podstawę szybszego rozwoju terenu i wzrostu bazy ekonomicznej Gminy.

Należy pamiętać, że przy tak ambitnym założeniu konieczne będzie w procesie konstruowania budżetów corocznie dokonywać wnikliwej analizy możliwości ograniczania wydatków bieżących i koordynować je z korektami Wieloletniego Programu Inwestycyjnego podczas kolejnych jego edycji.

W tym wariantcie prognozy, bazując na założeniach Scenariusza I, dodatkowo począwszy od 2005 roku zostają zaciągnięte nowe kredyty przeznaczone na cele inwestycje (dla uproszczenia założono, iż są to kredyty komercyjne z oprocentowaniem 6,5% - oczywiście jest to wariant droższy, można także skorzystać z pożyczek lub kredytów preferencyjnych). Ich wielkość została określona w poniższej tabeli:

Lp	Pozycje budżetu	Planowany poziom dochodów i wydatków w 2004 roku (w tys. zł)	Łącznie (w tys. zł)	Prognozowane poziomy dochodów, wydatków inwestycyjne w latach WPI (w tys. zł)						
				2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1	Dochody przewidywane	11 555	98 785	12 133	12 739	13 376	14 045	14 747	15 485	16 259
2	Koszty bieżące (na poziomie	9 325	65 275	9 325	9 325	9 325	9 325	9 325	9 325	9 325

	2004)									
3	Wysokość inwestycji	2 798	37 855	6 085	3 868	4 293	4 894	5 642	6 215	6 858
4	Wysokość kredytów	770	12 820	3 720	1 600	1 500	1 500	1 600	1 500	1 400
5	Łączna wysokość kredytów	2 080	x	5 384	5 907	6 226	6 481	6 784	6 928	6 942
6	Koszty obsługi kredytów	82	x	443	1 147	1 258	1 326	1 380	1 445	1 476
7	Łączne zadłużenie do dochodów	18	x	44	46	47	46	46	45	43

W wyniku tak prowadzonej polityki w trzech pierwszych latach nastąpi możliwość wzrostu wielkości realizowanych zadań inwestycyjnych do ok. 6,08 mln zł w 2005r., a w kolejnych latach oscyluje w granicach od 3,5 mln zł do 5,6 mln zł. W wyniku zaciągnięcia kredytów (pożyczek) potencjał inwestycyjny wzrasta w latach WPI o ponad 11 mln w stosunku do Scenariusza I zł do 37,8 mln w planowanym okresie. Realizacja tego Scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny Gminy Zakroczym, wzrasta także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. Zaleca się tu, co wspomniane był już powyżej, stałą racjonalizację wydatków bieżących w związku z obciążeniami wynikającymi ze spłaty kredytów, tak by obsługa zadłużenia w jak najmniejszej części obciążała wysokość środków dłużnych. W kolejnych latach można pokusić się o zaciągnięcie kredytu w innych wartościach, jednak zawsze w wysokości pozwalającej zachować płynność finansową w całym okresie. Przedstawiony scenariusz zakłada zrównoważenie budżetu, a tym samym zachowanie płynności finansowej w całym analizowanym okresie. Wariant ten jest rekomendowany do zastosowania, daje bowiem możliwość realizacji wariantu szybszego rozwoju Gminy Zakroczym.

Należy podkreślić, że w załączniku do Uchwały nr 92/XIX/2004 z 29.03.2004 przyjęto założenie o zaciągnięciu w kolejnych latach pożyczek na inwestycje w wysokości 4,2 mln zł. Również w załączniku nr 6 do Uchwały nr 108/XXI/2004 z 31.05.2004 w wydatkach inwestycyjnych przewidziano pożyczkę w wysokości 3,05 mln zł na rok 2005. Wartości te zostały uwzględnione w przedstawionym Scenariuszu i uwzględnione w projekcie WPI.

Scenariusz III - obligacje

Ten wariant prognozy, bazujący na założeniach Scenariusza I, zakłada rozszerzony program inwestycyjny bazujący na emisji obligacji komunalnych. Jednakże, wariant ten zostanie wyłącznie zasygnalizowany. Dla oceny możliwości jego wdrożenia należy dokonać pogłębionej analizy dla uzyskania odpowiedzi czy koszty emisji nie będą większe niż koszty zaciągnięcia pożyczek i kredytów, oraz czy znajdą się inwestorzy chętni do wykupienia tych obligacji.

Zbiorcze zestawienie prognozowanych wydatków inwestycyjnych budżetu Gminy Zakroczym (w mln zł) w okresie objętym Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy

Zakroczym, tj. w latach 2005-2011 roku, wg poszczególnych scenariuszy prezentuje poniższe zestawienie:

Scenariusze	Prognozowane wydatki inwestycyjne w latach WPI (w tys. zł)							Razem
	2005	2006	2007	208	2009	2010	2011	
Scenariusz I	2 137	2 621	3 132	3 673	4 245	4 849	5 414	26 070
Scenariusz II	6 085	3 868	4 293	4 894	5 642	6 215	6 858	37 855

CZEŚĆ V

ZADANIA INWESTYCYJNE PRZEWIDZIANE DO REALIZACJI W LATACH 2005-2011

Proces sporządzania Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym na lata 2005-2011 stanowił logiczną sekwencję działań, które po ustaleniu formalnych i organizacyjnych ram procesu jego opracowywania, miały na celu:

- zgłoszenie wniosków inwestycyjnych przez radnych, mieszkańców oraz poszczególne komórki Urzędu Gminy i miejskie jednostki organizacyjne,
- szczegółową charakterystykę inwestycji komunalnych oraz analizę i ocenę ich znaczenia dla dalszego rozwoju Gminy,
- stworzenie listy priorytetowych inwestycji komunalnych, przewidzianych do realizacji w latach 2005-2011.

1. Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych

Zgłoszono następujące zadania do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Zakroczym na lata 2005-2011:

Lp	Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych	Obszar inwestycji	Koszty inwestycji w zł	Możliwe źródła współfinansowania inwestycji
DROGI I ULICE GMINNE Z OSWIETLENIEM I ODWODNIENIEM				
1	Modernizacja oświetlenia dróg i ulic	Cała gmina	350000	WFOŚiGW
2	Modernizacja ulicy Tylnej	Zakroczym	140000	WFOŚiGW
3	Budowa i modernizacja chodników miejskich	Zakroczym	700000	ZPORR
4	Budowa ul. Słonecznej z odwodnieniem	Zakroczym	200000	
5	Modernizacja i odwodnienie ulicy Starostwo	Zakroczym	400000	ZPORR
6	Remont i modernizacja dróg	Trębki Nowe	550000	RPO, TFOGR
7	Modernizacja drogi O.H. Koźmińskiego od Ronda do Rynku	Zakroczym	60000	ZPORR
8	Modernizacja ulicy Parowa Okólna	Zakroczym	300000	ZPORR
9	Modernizacja drogi we wsi	Czarna	500000	RPO, TFOGR
10	Droga nieutwardzona do Zarąb	Śniadowo	150000	RPO, TFOGR
11	Droga od ul. Pieczolugi do trasy E7 - modernizacja nawierzchni	Zakroczym	150000	ZPORR
12	Naprawa drogi gruntowej Smoszewo-Wygoda Smoszevska	Wygoda Smoszevska	150000	RPO, TFOGR

13	Modernizacja drogi gruntowej we wsi Błogosławie	Błogosławie	96000	RPO, TFOGR
14	Ulica Duchowizna	Duchowizna	1000000	ZPORR
15	Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Warszawska	Zakroczym	200000	ZPORR
16	Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Płocka	Zakroczym	200000	ZPORR
17	Modernizacja i odwodnienie ulicy Rybackiej	Zakroczym	150000	ZPORR
18	Modernizacja i odwodnienie ulicy Odpadki	Zakroczym	150000	RPO, TFOGR
19	Modernizacja drogi Smoszewo w centrum	Smoszewo	375000	RPO, TFOGR
20	Modernizacja dróg i ich oświetlenie	Strubiny	180000	WFOŚiGW
21	Modernizacja drogi we wsi	Swobodnia	250000	RPO, TFOGR
22	Modernizacja ulicy Wyszogrodzkiej	Zakroczym	150000	ZPORR
23	Utwardzenie drogi na Smok	Wólka Smoszewska	50000	RPO, TFOGR
24	Modernizacja dróg (w tym dojazdów na pola)	Henrysin	150000	RPO, TFOGR
25	Modernizacja drogi Smoły-Zaręby	Smoły	270000	RPO, TFOGR
26	Modernizacja drogi Wojszczyce -Smoły	Wojszczyce	300000	RPO, TFOGR
27	Droga o nawierzchni utwardzonej (przy lotnisku)	Trębki Nowe	250000	RPO, TFOGR
28	Modernizacja drogi od ul. Pieczoługi w kierunku Strubin	Zakroczym	250000	RPO, TFOGR
29	Modernizacja drogi we wsi	Śniadowo	75000	RPO, TFOGR
30	Modernizacja i odwodnienie ulicy Szkolnej	Zakroczym	100000	ZPORR
31	Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Klasztorna	Zakroczym	300000	ZPORR
KANALIZACJA SANITARNA				
32	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Zakroczymiu	Zakroczym	1600000	WFOŚiGW, ZPORR
33	Kanalizacja sanitarna ul. Parowa Okólna	Zakroczym	600000	WFOŚiGW, ZPORR
34	Kanalizacja sanitarna w ulicy Pieczoługi	Zakroczym	1000000	WFOŚiGW, ZPORR
35	Kanalizacja sanitarna ul. Płońska	Zakroczym	750000	WFOŚiGW, ZPORR
36	Kanalizacja sanitarna w ulicy Odpadki	Zakroczym	350000	WFOŚiGW, ZPORR
37	Kanalizacja sanitarna ul. Duchowizna	Zakroczym	550000	WFOŚiGW, ZPORR
38	Kanalizacja Gałachy- Utrata	Zakroczym	500000	WFOŚiGW, ZPORR
39	Kanalizacja Gałachy	Zakroczym	500000	WFOŚiGW, ZPORR
40	Kanalizacja sanitarna w ulicy Ostrzykowizna	Zakroczym	800000	WFOŚiGW, ZPORR
41	Kanalizacja sanitarna we wsi Smoszewo i Wygoda Smoszewska	Wygoda Smoszewska	100000	WFOŚiGW, ZPORR
WODOCIĄGI				
42	Likwidacja nieczynnych ujęć wody, tj. studni 5G przy ulicy Gałachy – Prochownia i przy ulicach: Tylina, Rynek, Rady Narodowej i Warszawskiej wraz z istniejącymi przy nich hydroforniami	Zakroczym	50000	WFOŚiGW
43	Wodociąg w ul. Parowa Okólna	Zakroczym	300000	WFOŚiGW

44	Budowa sieci wodociągowej ul. Duchowizna	Zakroczym	400000	WFOŚiGW
45	Wodociąg przy głównej drodze - wymiana	Śniadowo	60000	WFOŚiGW, ZPORR
46	Modernizacja ujęcia wody w Zakroczymiu wraz z budową drugiego zbiornika	Zakroczym	300000	WFOŚiGW, ZPORR
47	Wodociąg - rozbudowa	Wygoda Smoszewska	200000	WFOŚiGW, ZPORR
48	Wodociąg - rozbudowa	Smóły	120000	WFOŚiGW, ZPORR
49	Modernizacja ujęcia wody w Henrysinie	Henrysin	200000	WFOŚiGW, ZPORR
50	Modernizacja i rozbudowa systemów wodociągowych	Zaręby	200000	WFOŚiGW, ZPORR
51	Modernizacja ujęcia wody w Wojszycach	Wojszyce	200000	WFOŚiGW, ZPORR
OŚWIATA I KULTURA				
52	Budowa ogrodzenia boiska szkolnego w Zakroczymiu	Zakroczym	20000	
53	Ośrodek kultury wraz z biblioteką	Zakroczym	900000	
54	Zakup autobusu szkolnego	Zakroczym	150000	MEN
55	Rozbudowa Gimnazjum nr 1 i budowa sali gimnastycznej	Zakroczym	2000000	MEN, Kuratorium
56	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	Wojszycze	300000	WFOŚiGW
57	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	Wygoda Smoszewska	100000	WFOŚiGW
58	Budowa boiska sportowego	Zakroczym	300000	MEN, Totalizator Sportowy
59	Dom kultury	Śniadowo	60000	
TURYSTYKA I REKREACJA				
60	Oczyszczenie fortów	Cała gmina Błogosławie, Janowo	200000	
61	Urządzenie placu zabaw dla dzieci	Wólka Smoszewska	20000	
62	Ścieżki rowerowe i trasy turystyczne wzdłuż brzegów Wisły	Cała gmina	600000	
POZOSTAŁE				
63	Rekultywacja końcowa składowiska stałych odpadów komunalnych	Zakroczym	4500000	WFOŚiGW, ZPORR
64	Remont budynków komunalnych	Cała gmina	800000	
65	Remont i adaptacja pomieszczeń w budynku Urzędu	Cała gmina	330000	
66	Rewitalizacji Rynku (z odwodnieniem)	Zakroczym	450000	WFOŚiGW, ZPORR
67	Utworzenie domów dziennego pobytu dla osób starszych w obiektach gminy	Cała gmina	200000	EFS
68	Budowa Ratusza – prace przygotowawcze	Zakroczym	1000000	
69	Budowa budynku komunalnego	Zakroczym	1500000	
ŁĄCZNIE			32156000	

Zadania z zakresu wodno-kanalizacyjnego oraz drogowe mogą być dofinansowane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej w ramach programów : Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz Sektorowego Programu Operacyjnego (SPO) – Rolnictwo.

Do WPI zostało zgłoszonych więcej wniosków, które, mimo że ocenione jako ważne dla rozwoju Miasta, nie zostały umieszczone ze względu na ich małą realność budowy w planowanym okresie lub nieokreśloność projektu. Szczególnie dotyczy to inwestycji:

1. Rewitalizacji rynku i Miasta – konieczne jest opracowanie koncepcji tego zadania, którą określi jego zasięg, oceni koszty i harmonogramy prac (również we współpracy z konserwatorem zabytków). Ponadto projekt ten łączy się z ogólniejszym programem podniesienia turystycznej atrakcyjności Gminy, a więc całym zbiorem przedsięwzięć mających na celu rozwinięcie w Gminie turystyki zarówno stacjonarnej jak i weekendowej. Ważnym problemem do rozpatrzenia w ramach tych przedsięwzięć jest przyszłość Skarpy Wiślanej w obliczu przyspieszonej erozji zbrocza spowodowanej zmianami nurtu Wisły.
2. Budowa przystani – wymaga to współpracy z zarządcą rzeki, Skarbem Państwa, zarówno w celu określenia funkcji inwestycji jak i oceny zakresu czasowego jej realizacji (nie znane są projekty pogłębienia koryta Wisły). Możliwe jest też przyjęcie wariantu budowy obiektu we współpracy z inwestorem zewnętrznym w systemie przedsięwzięcia publiczno-prywatnego, lub znalezienie inwestora, który zrealizowałby inwestycje na zasadach komercyjnych
3. Budowa nowego obiektu ratusza – uznając konieczność jego budowy dla zwiększenia komfortu obsługi mieszkańców i zapewnienia właściwych warunków pracy urzędników należy opracować projekt wymieniony w punkcie 1 (Urząd powinien znajdować się przy rynku). Ponadto zwracając uwagę na priorytety ustalone w WPI należy przede wszystkim rozwiązać problemy infrastruktury technicznej Gminy. Możliwe jest też zbudowanie obiektu wspólnie z innymi instytucjami typu, bank, poczta itp. lub podjęcie współpracy w ramach przedsięwzięcia publiczno-prywatnego, co mogłoby je przyspieszyć i rozłożyć koszty na wiele lat.
4. Obiekt sportowo-rekreacyjny z basenem – w okresie do 2012 nie ma możliwości wydatkowania z budżetu Gminy tak dużej sumy. Można to zadanie przyjąć w latach następnych po realizacji inwestycji drogowych i wodno-kanalizacyjnych, jednak po dokonaniu dogłębnej analizy jej wpływu na wydatki bieżące Gminy. Licząc się z wysokimi kosztami utrzymania takiego obiektu trzeba dokładnie przeanalizować czy Gminę będzie stać na taką budowę bez znacznego ograniczenia wydatków na inne cele np. oświatę lub opiekę społeczną. W tym wypadku warto rozważyć podjęcie współpracy w ramach przedsięwzięcia publiczno-prywatnego.
5. Nie zostały uwzględnione, zgłaszane przez sołectwa, modernizacje dróg ponadgminnych. Niewystarczający budżet nie pozwala na realizację inwestycji nie będących w zakresie obowiązków gminnych, niemniej należy rozważać podejmowanie wspólnych działań (wraz ze współfinansowaniem) z władzami powiatu i województwa dla rozwiązywania najbardziej palących problemów z tego zakresu.

6. W WPI został umieszczony zakres remontów zasobów komunalnych nie mogący zaspokoić wszystkich potrzeb w tym zakresie Gminy. Wynika to z przyjętych priorytetów, jak i zaproponowanej koncepcji sprzedaży budynków znajdujących się w najbardziej atrakcyjnych miejscach Miasta inwestorom. Przy takiej sprzedaży należy w umowach przerzucić obowiązek zapewnienia obecnym lokatorom równorzędnych lokali a środki pozyskane ze sprzedaży skierować na remont pozostałych obiektów.

Zadania powyższe należy odłożyć na lata następne, ponieważ nie mogą być finansowane z funduszy strukturalnych UE, a zgodnie z prognozami przy takim tempie rozwoju Mazowsza (tzn. głównie Warszawy) województwo za 3 lata może osiągnąć taki stopień dochodu na mieszkańca, że może nie być uprawnione do występowania o nie.

Ponadto w złożonych do WPI propozycjach znalazły się zadania kanalizacyjne, które, ze względów technicznych mogą być uwzględnione do realizacji po 2011 roku, lub których rozwiązania należy dostosować do najnowszych tendencji i technologii, bez konieczności rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie całej Gminy.

Przypomnieć należy podstawową zasadę konstrukcji WPI, czyli jego kroczący charakter. W przypadku zaistnienia tak korzystnych okoliczności jak np. większy niż przewidywany wzrost dochodu, sfinansowanie inwestycji z funduszy strukturalnych UE lub umorzenie części pożyczki, po analizie, możliwe będzie przyjęcie niektórych zadań do realizacji w latach wcześniejszych, niż założono to początkowo, w momencie przyjmowania uchwały o WPI w roku poprzednim.

2. Kryteria kwalifikacji zadań inwestycyjnych do WPI

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących umieszczania poszczególnych zadań w **WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011** preferencje miały inwestycje komunalne, wynikające z priorytetów zapisanych w STRATEGII i STUDIUM, które jednocześnie spełniały następujące kryteria:

- generują największe korzyści dla mieszkańców i ich warunków zamieszkania, obsługi i wypoczynku,
- zapewnią ochronę zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz poprawę jego stanu,
- sprzyjają zwiększaniu aktywności gospodarczej funkcjonujących podmiotów gospodarczych oraz podnoszeniu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla nowych inwestorów,
- dają realne podstawy do ubiegania się o zagraniczne środki pomocowe, w tym z Unii Europejskiej oraz preferencyjne pożyczki i kredyty, a także dotacje z budżetu państwa i województwa,
- są przygotowane do realizacji pod względem formalno-prawnym i projektowo-technicznym,
- są inwestycjami kontynuowanymi.

Ponadto, wzięto pod uwagę Załącznik Nr 6 do Uchwały Rady Gminy Zakroczym Nr 81/XVII/2004 z dnia 08 stycznia 2004 roku, w którym określono wydatki na zadania

inwestycyjne – majątkowe na lata 2004-2006 oraz wieloletnie programy inwestycyjne. Wydatki, uwzględnione w proponowanym WPI, w wyżej cytowanym Załączniku zostały określone następująco (w tys. zł):

Wyszczególnienie	Łączne nakłady	2004 rok		2005 rok	
		Środki własne	Kredyt	Środki własne	Kredyt
Modernizacja wysypiska(kwatera wsch.)	2.500	300	200	2.200	1.200
Rekultywacja wysypiska	2.000	300		1.700	1.000
Budowa sieci wodociągowej ul. Parowa Okólna	340	40		300	
Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Parowa Okólna	640	40		600	300
Budowa sieci kanalizacyjnej ul. Płońska	800	50		750	350
Budowa sieci wodociągowej ul. Duchowizna	600	50		550	200
Razem inwestycje	6.880	780		6.100	3.050

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęto następujące priorytety inwestycyjne w **WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011:**

Priorytety inwestycyjne	
1.	Budowa i modernizacja dróg gminnych oraz budowa oświetlenia ulicznego.
2.	Dokończenie budowy sieci wodociągowej.
4.	Modernizacja i rozbudowa placówek oświatowych
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miasta .
3.	Odtworzenie i budowa rowów odwadniających
5.	Modernizacja i budowa domów komunalnych.
6.	Budowa ścieżek rowerowych.
8.	Budowa centrum sportowego i rekreacyjno-wypoczynkowego.

3. Lista rankingowa zadań inwestycyjnych

W wyniku analizy i oceny zgłoszonych wniosków inwestycyjnych sporządzono listę inwestycji komunalnych przewidzianych do realizacji w **WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM GMINY ZAKROCZYM W LATACH 2005-2011**. Listę tak ułożonych zadań zaprezentowano w Załączniku Nr 1. Przyjęto zasadę, że ta lista stanowić będzie podstawę do tworzenia corocznych budżetów GMINY, w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych.

ZAKOŃCZENIE

Konieczność coraz lepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców GMINY ZAKROCZYM oraz ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji budżetu GMINY wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania. To wymaga, aby decyzje dotyczące dalszego rozwoju GMINY ZAKROCZYM nie były podejmowane w cyklu rocznym, co potocznie nazywa się „działaniem od budżetu do budżetu”, lecz aby działania bieżące i średniookresowe wynikały z ustaleń o charakterze perspektywicznym.

W tej sytuacji niezbędnym staje się prowadzenie przez Władze GMINY ZAKROCZYM długookresowej polityki rozwoju, której podstawą jest:

- STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY ZAKROCZYM DO 2020 ROKU,
- STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ZAKROCZYM.

Z kolei, skuteczna i efektywna realizacja celów rozwoju i zadań realizacyjnych zawartych w obu tych dokumentach dokonywać się będzie poprzez realizację szeregu przedsięwzięć, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. Wymaga to opracowywania kroczących **WIELOLETNIH PLANÓW INWESTYCYJNYCH**. Plany te stanowią „pomost” między ustaleniami STRATEGII i STUDIUM a rocznymi budżetami gminy. Umożliwiają one również skuteczną koordynację procesów inwestycyjnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania ograniczonych środków finansowych z budżetu gminy.

W procesie opracowywania **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011** brane były pod uwagę zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości finansowe budżetu Gminy. Innymi słowy, WPI nie jest zbiorem „pobożnych życzeń”, lecz w miarę realnym, tj. możliwym do wykonania (z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych) zbiorem przedsięwzięć inwestycyjnych. Prezentuje on w swej treści całościowy plan inwestycji komunalnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Należy podkreślić, że istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY ZAKROCZYM NA LATA 2005-2011** jest prowadzenie – w kolejnych latach - przez jego Władze **PROROCZWOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ**, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy – mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w otoczeniu Gminy) oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do długookresowej:

- maksymalizacji dochodów budżetowych,
- racjonalizacji wydatków bieżących,
- poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje.

Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje komunalne.

Głównym czynnikiem **MAKSYMALIZACJI DOCHODÓW BUDŻETOWYCH** jest przede wszystkim rozwój gospodarczy, tworzący bazę dochodową zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu Gminy. Z kolei, **RACJONALIZACJA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH** powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań Gminy, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Natomiast **POPRAWA EFEKTYWNOŚCI WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW INWESTYCYJNYCH** wymaga konsekwentnego stosowania zasady racjonalności, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego, zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbytnio rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji.

Znaczne potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje miejskie istnieją poprzez szersze korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, a zwłaszcza: kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne, kredytów zwykłych (komercyjnych), obligacji komunalnych, zagranicznych środków pomocowych, w tym z Unii Europejskiej oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

**Ranking zadań inwestycyjnych Gminy Zakroczym przewidzianych do realizacji
w latach 2005-2011**

Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych	Obszar inwestycji	Koszty inwestycji	Nakłady inwestycyjne w latach							Dodatkowe źródła finansowania
			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
		Łącznie w latach	6 080 000	3 850 000	4 346 000	4 900 000	5 655 000	3 840 000	3 485 000	
DROGI I ULICE GMINNE Z OŚWIETLENIEM I ODWODNIENIEM										
Modernizacja oświetlenia dróg i ulic	Cała gmina	350000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	50000	WFOŚiGW
Modernizacja ulicy Tyłnej	Zakroczym	140000	140000							WFOŚiGW
Budowa i modernizacja chodników miejskich	Zakroczym	700000	200000	100000	200000	200000				ZPORR
Budowa ul. Słonecznej z odwodnieniem	Zakroczym	200000	200000							
Modernizacja i odwodnienie ulicy Starostwo	Zakroczym	400000	400000							ZPORR
Remont i modernizacja dróg	Trębki Nowe	550000	100000					250000	200000	RPO, TFOGR
Modernizacja drogi O.H. Kozmińskiego od Ronda do Rynku	Zakroczym	60000	60000							ZPORR
Modernizacja ulicy Parowa Okólna	Zakroczym	300000		200000	100000					ZPORR
Modernizacja drogi we wsi	Czarna	500000			500000					RPO, TFOGR
Droga nieutwardzona do Zaręb	Śniadowo	150000			150000					RPO, TFOGR
Droga od ul. Pieczolugi do trasy E7 -modernizacja nawierzchni	Zakroczym	150000			150000					ZPORR
Naprawa drogi gruntowej Smoszewo-Wygoda Smoszevska	Wygoda Smoszevska	150000			150000					RPO, TFOGR
Modernizacja drogi gruntowej we wsi Błogosławie	Błogosławie	96000			96000					RPO, TFOGR
Ulica Duchowizna	Duchowizna	1000000			50000	350000	600000			ZPORR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Warszawska	Zakroczym	200000				200000				ZPORR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Płocka	Zakroczym	200000				200000				ZPORR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Rybackiej	Zakroczym	150000				150000				ZPORR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Odpadki	Zakroczym	150000					150000			RPO, TFOGR
Modernizacja drogi Smoszewo w centrum	Smoszewo	375000					375000			RPO, TFOGR
Modernizacja dróg i ich oświetlenie	Strubiny	180000					180000			WFOŚiGW
Modernizacja drogi we wsi	Swobodnia	250000					250000			RPO, TFOGR
Modernizacja ulicy Wyszogrodzkiej	Zakroczym	150000					150000			ZPORR
Utwardzenie drogi na Smok	Wólka Smoszevska	50000					50000			RPO, TFOGR
Modernizacja dróg (w tym dojazdów na pola)	Henrysin	150000					150000			RPO, TFOGR
Modernizacja drogi Smoły-Zaręby	Smoły	270000					100000	170000		RPO, TFOGR
Modernizacja drogi Wojszczyce - Smoły	Wojszczyce	300000						150000	150000	RPO, TFOGR
Droga o nawierzchni utwardzonej (przy lotnisku)	Trębki Nowe	250000							250000	RPO, TFOGR
Modernizacja drogi od ul. Pieczolugi w kierunku Strubin	Zakroczym	250000							250000	RPO, TFOGR
Modernizacja drogi we wsi	Śniadowo	75000							75000	RPO, TFOGR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Szkolnej	Zakroczym	100000							100000	ZPORR
Modernizacja i odwodnienie ulicy Parowa Klasztorna	Zakroczym	300000							300000	ZPORR
KANALIZACJA SANITARNA										
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Zakroczymiu	Zakroczym	1600000	1600000							WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna ul. Parowa Okólna	Zakroczym	600000		600000						WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna w ulicy Pieczolugi	Zakroczym	1000000			1000000					WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna ul. Płońska	Zakroczym	750000				750000				WFOŚiGW, ZPORR

Kanalizacja sanitarna w ulicy Odpadki	Zakroczym	350000				350000				WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna ul. Duchowizna	Zakroczym	550000				550000				WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja Gałachy- Utrata	Zakroczym	500000				500000				WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja Gałachy	Zakroczym	500000					500000			WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna w ulicy Ostrzykowizna	Zakroczym	800000						800000		WFOŚiGW, ZPORR
Kanalizacja sanitarna we wsi Smoszewo i Wygoda Smoszevska	Wygoda Smoszevska	1000000							1000000	WFOŚiGW, ZPORR
WODOCIĄGI										
Likwidacja nieczynnych ujęć wody, tj. studni 5G przy ulicy Gałachy – Prochownia i przy ulicach: Tylna, Rynek, Rady Narodowej i Warszawskiej wraz z istniejącymi przy nich hydrofoniomami	Zakroczym	50000	50000							WFOŚiGW
Wodociąg w ul. Parowa Okólna	Zakroczym	300000	300000							WFOŚiGW
Budowa sieci wodociągowej ul. Duchowizna	Zakroczym	400000	400000							WFOŚiGW
Wodociąg przy głównej drodze - wymiana	Śniadowo	60000	60000							WFOŚiGW, ZPORR
Modernizacja ujęcia wody w Zakroczymiu wraz z budową drugiego zbiornika	Zakroczym	300000			300000					WFOŚiGW, ZPORR
Wodociąg - rozbudowa	Wygoda Smoszevska	200000						200000		WFOŚiGW, ZPORR
Wodociąg - rozbudowa	Smolny	120000						120000		WFOŚiGW, ZPORR
Modernizacja ujęcia wody w Henrysinie	Henrysin	200000						200000		WFOŚiGW, ZPORR
Modernizacja i rozbudowa systemów wodociągowych	Zareby	200000						200000		WFOŚiGW, ZPORR
Modernizacja ujęcia wody w Wojszycach	Wojszyce	200000							200000	WFOŚiGW, ZPORR
OSWIATA I KULTURA										
Budowa ogrodzenia boiska szkolnego w Zakroczymiu	Zakroczym	20000	20000							
Ośrodek kultury wraz z biblioteką	Zakroczym	900000	100000						800000	
Zakup autobusu szkolnego	Zakroczym	150000		150000						MEN
Rozbudowa Gimnazjum nr 1 i budowa sali gimnastycznej	Zakroczym	2000000			1000000	1000000				MEN, Kuratorium
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	Wojszyce	300000			300000					WFOŚiGW
Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	Wygoda Smoszevska	1000000						1000000		WFOŚiGW
Budowa boiska sportowego	Zakroczym	300000						150000	150000	MEN, Totalizator Sportowy
Dom kultury	Śniadowo	60000							60000	
TURYSTYKA I REKREACJA										
Oczyszczenie fortów	Cała gmina Błogosławie, Janowo	200000			100000	100000				
Urządzenie placu zabaw dla dzieci	Wólka Smoszevska	20000			20000					
Sieczki rowerowe i trasy turystyczne wzdłuż brzegów Wisły	Cała gmina	600000						300000	300000	
POZOSTALE										
Rekultywacja końcowa składowiska stałych odpadów komunalnych	Zakroczym	4500000	2000000	2500000						WFOŚiGW, ZPORR
Remont budynków komunalnych	Cała gmina	800000	200000	100000	100000	100000	100000	100000	100000	
Remont i adaptacja pomieszczeń w budynku Urzędu	Cała gmina	230000	50000	50000	80000	50000				
Rewitalizacji Rynku (z odwodnieniem)	Zakroczym	550000	150000	100000		150000	150000			WFOŚiGW, ZPORR
Utworzenie domów dziennego pobytu dla osób starszych w obiektach gminy	Cała gmina	200000				200000				EFS
Budowa Ratusza – prace przygotowawcze	Zakroczym	1000000						500000	500000	
Budowa budynku komunalnego	Zakroczym	1500000						800000	700000	